

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: filosofie

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Historie a Humanitní studia

WICCA – NÁBOŽENSTVÍ V SOUČASNÉ SPOLEČNOSTI

WICCA – THE RELIGION IN PRESENT SOCIETY

Bakalářská práce: 2012–FP–KFL–171

Autor:

Iva PISARSKÁ

Podpis:

Vedoucí práce: doc. PhDr. David Václavík, Ph.D.

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
54	0	7	0	42	1

V Liberci dne: 27. 6. 2012

Čestné prohlášení

Název práce: Wicca – náboženství v současné společnosti
Jméno a příjmení autora: Iva Pisarská
Osobní číslo: P08000956

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 27. 6. 2012

Iva Pisarská

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce, doc. PhDr. Davidu Václavíkovi, Ph.D., za poskytnuté rady, průběžnou kontrolu práce a za to, že mou práci převzal po doc. PhDr. Ing. Miloši Rabanovi, Th.D., kterému také děkuji za ochotu a pomoc, kterou mi věnoval.

Anotace

Bakalářská práce pojednává o novém náboženském hnutí Wicca. Nejprve se zaobírá její historií, vznikem, vývojem a několika osobnostem, které jsou pro Wiccu důležité. Pokračuje strukturou, jak hnutí funguje, jaké jsou vztahy mezi jednotlivými členy a coveny. Dále hovoří o nauce, božstvu, svátcích, etice a praxi.

Nakonec věnuje pozornost situaci v České republice. Jak dalece je u nás tento systém zakořeněn, kolik má členů a jak vypadá praxe českých Wiccanů. Kde a jak se scházejí, popřípadě ke které konkrétní tradici se hlásí.

Klíčová slova: Wicca, náboženství, nová náboženská hnutí, novopohanství, coven, sabat, rituál, velekněz/velekněžka, etický kodex

Annotation

The thesis presented is about the new Wiccan religious movement. It begins with their history, origins, development and several important individuals within the religion. It continues to describe the structure, how the movement functions and the relationships between individual members and covens. The paper further looks at indoctrination, godliness, piety, ethics and practice.

The conclusion of this thesis focuses on the situation within the Czech Republic. How deeply the movement is rooted within the Czech Republic, how many members they have what are they actually doing now in the Czech Republic, where they can be found and what traditions they practice.

Keywords: Wicca, religion, new religious movements, neo-paganism, coven, ritual, High Priest / Priestess, code of ethics

Obsah

1	Úvod	8
2	Rozbor literatury a pramenů	10
3	Wicca	13
1.1	Historie	13
1.1.1	Vznik	13
1.1.2	Vývoj	16
1.1.3	Osobnosti	18
1.2	Struktura	21
1.2.1	Coven/Sabat	21
1.2.2	Členové covenu	22
1.2.3	Stupně	23
1.2.4	Velekněz a velekněžka	26
1.2.5	Uchazeč	27
1.2.6	Vztahy mezi sabaty	28
1.3	Nauka	28
1.3.1	Bůh	29
1.3.2	Bohyně	30
1.3.3	Otázka smrti	31
1.3.4	Etika	32
1.3.5	Praxe	35
1.3.6	Svátky	37
1.4	Wicca a feminizmus	40
1.5	V ČR	42
4	Závěr	46
5	Seznam použitých zdrojů	48
	Přílohy	52

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Symbol pro 1. stupeň zasvěcení	24
Obrázek 2 - Symbol pro 2. stupeň zasvěcení	24
Obrázek 3 - Symbol pro 3. stupeň zasvěcení	25
Obrázek 4 - Helma s Rohy pro velekněze	26
Obrázek 5 - Čelenka pro velekněžku	26
Obrázek 6 – Symbol pro Boha	30
Obrázek 7 - Symbol pro Bohyni.....	31

1 Úvod

Náboženství je nedílnou součástí života lidí již po celá staletí, neboť nabízí odpovědi na otázky, které se běžným způsobem nedají zodpovědět. Také se ale nedají ani nijak ověřit. Stávají se předmětem citu a víry. Jakmile se postoje a znalosti lidí změní, změní se i pohled na stávající náboženství, které se tak v průběhu času proměňuje nebo vznikne zcela nové. Tak aby odpovídalo na aktuální potřeby lidí. To je dle mého názoru nanejvýš zajímavým jevem, který mě přivedl, mimo jiné, k tomuto tématu.

V polovině minulého století vzniklo mnoho nových náboženských hnutí, která nabízejí nový prostor pro bádání náboženského života lidí. A to nejen ze strany odborníků ale i laické veřejnosti. Některá tato hnutí totiž vyvolávají nemalé kontroverze, které vzbuzují pozornost. Ostatním hnutím tak svým způsobem komplikují život, protože je pak i na ně pohlíženo „skrz prsty“. V současné době již neslycháme v televizi nebo rádiu, jak jsou nová náboženská hnutí nebezpečná nebo špatná. Přesto ale zůstal negativní nádech v této souvislosti používaných slov, sekta či kult.

Já si do své práce zvolila jedno z těchto nových náboženských hnutí, a to Wiccu, která se rozhodla o svá učení podělit. Alespoň o nějaká. Dle mého názoru je velmi zajímavá a rozmanitá. Právě ona rozmanitost mi zřejmě zkomplikuje práci, neboť bude obtížné dát vše do jednoho uceleného tvaru. Doufám ale, že se mi podaří všechny obtíže překonat a své cíle splnit.

Jako hlavní cíl práce jsem si stanovila podat pokud možno ucelený přehled základních informací o tomto náboženství, a to metodou analýzy, syntézy a komparace poznatků získaných z literatury a pramenů, či jiných dostupných zdrojů. V této souvislosti bych také ráda upozornila na fakt, že po konzultaci s novým vedoucím práce se některé cíle změnily. Konkrétně bylo vypuštěno porovnání Wiccy s tradičním pojetím a s postojem katolické církve v době jejího vzniku a dnes.

V první řadě se zaměřím na vznik a vývoj tohoto hnutí, které nám pomůže hnutí lépe poznat a pochopit. V rámci této kapitoly věnuji prostor i několika málo osobnostem, které jsou pro Wiccu, její vznik či vývoj, nějakým způsobem významné. Dále se budu věnovat struktuře, tomu jak hnutí funguje, jaké jsou vazby mezi členy

a mezi jednotlivými skupinami. Závěr bude patřit nauce, která je jednou z nejdůležitějších částí pro pochopení jakéhokoli náboženství, tedy i Wiccy.

Ráda bych se také pokusila zhodnotit situaci v České republice. Jak dalece je zde toto hnutí zakotveno, kolik má členů a jak vypadá praxe českých Wiccanů. Kde a jak se scházejí, popřípadě ke které konkrétní tradici se hlásí.

2 Rozbor literatury a pramenů

Nová náboženská hnutí, mezi něž řadíme i Wiccu, jsou svého času poměrně diskutovaným tématem. Tomu odpovídá i množství literatury. Většina se ale zabývá tématem obecně, a pokud rozebírá konkrétní hnutí, pak spíše jen povrchně, při pokusu o výčet a hrubou charakteristiku. Samozřejmě je i mnoho konkrétních hnutí, která byla zkoumána podrobněji, ta jsou ale často nějakým způsobem problematická a tím pádem hodně viditelná.

Problémů je možno uvést hned několik. Jako hlavní bychom mohli uvést dva. Prvním je jejich množství a tím druhým uzavřenost. Většina skupin si žije vlastním životem a svou nauku sdílí pouze se zasvěcenými. Svým způsobem se tak chrání. To nám ale zároveň brání poznat je blíže a provést nezaujaté hodnocení.

Přesto známe několik skupin, které se rozhodly „ukázat“ světu a rozšířit tak své působení. Vyznavači těchto hnutí začali psát vlastní knihy a příručky, kde popisují své náboženství. Tím nám vzniká široká pramenná základna, která je ovšem částečně problematická. Často se totiž jedná o knihy psané populární formou a tím pádem působí zkresleně. Je těžké u nich určit, kdy se jedná o fakt a kdy o pouhý doprovodný, zábavný prvek. Některá díla se naopak naoko hlásí k nějakému konkrétnímu náboženství, ale jsou ve skutečnosti pouhou fikcí, určenou pro zábavu.

K danému tématu je třeba přistupovat velmi opatrně a s respektem. Knihy musíme pečlivě roztřídit na odbornou literaturu, prameny a pouhou fikci. Což nemusí být vždy snadné. Například kniha D. J. Conwayové, která má sice doktorát z teologie, ale zároveň je vysvěceným pastorem ve dvou církvích Nového věku.

Dále musíme dát pozor na konkrétní tradici, ze které autor vychází, neboť Wicca má mnoho větví, které se od sebe liší. Někdy jde o odchylky drobné, jindy jsou to rozdíly veliké.

V případě hnutí Wicca můžeme jako prameny uvést knihy R. Bucklanda, S. Cunninghama, J. Achrrera. Každý z těchto autorů se hlásí k Wicce a každý k ní přistupuje odlišným způsobem. Každý se hlásí k jiné tradici, a ty se mnohdy liší. J. Achrer například odmítá samostatně působící Wiccany a tvrdí: *„aby se člověk stal knězem nebo kněžkou tradice Wicca, musí být do tohoto učení zasvěcen někým, kdo je*

*k tomu dostatečně kvalifikovaný. Dostatečně kvalifikovaným člověkem se rozumí velekněz nebo velekněžka této tradice, která zná svůj vlastní iniciační rodokmen.*¹ Samozasvěcení sice schvaluje, ale vylučuje ho jako wiccanské. Naopak R. Buckland a S. Cunningham samozasvěcené Wiccany povolují.

Nejvíce materiálu najdeme v anglickém jazyce, což vysvětluje fakt, že Wicca jako taková vznikla právě tam a je nejvíce rozšířená v anglicky mluvících zemích. Pro příklad můžeme uvést knihu „What Witches Do: A Modern Coven Revealed“² nebo „A Witches' Bible: The Complete Witches' Handbook“³ od S. a J. Farrarových.

Asi nejvíce vyčerpávající odbornou práci najdeme u Dr. Jo Pearson, která získala mnoho informací od samotných vyznavačů. Podařilo se jí získat jejich důvěru a spolupráci, což se ne každému podaří.

V českém prostředí k danému tématu mnoho literatury nenajdeme, většinou se jedná o překlady, které nebývají vždy povedené, nebo prameny, které jsou z velké části také překládány. Vyčerpávající odbornou práci v českém jazyce můžeme hledat jen velmi těžko. To souvisí s faktem, že v České republice není Wicca příliš rozšířená.

Novým náboženským hnutím obecně se v českém prostředí věnuje například doc. PhDr. Dušan Lužný Dr., který nám může napomoci porozumět okolnostem vzniku různých hnutí a důvodům, proč jsou mezi lidmi tak populární. K Wicce samotné ale u něho mnoho nenajdeme. Stejně tak práce doc. PhDr. Zdeňka Vojtíška Th.D., který ve své knize „Encyklopedie náboženských směrů v České republice: náboženství, církve, sekty a duchovní společenství“⁴ podává jen základní informace.

Jako pramen z českého prostředí může jmenovat práci Jakuba Achrrera, která je spíše ojedinělá. Jakub Achrer, řečený „Zahrada“, patří mezi české autority a můžeme ho zařadit mezi nejznámější osobnosti české wiccanské společnosti. Jako jeden z mála byl

¹ ACHRER, J. *Wicca: První zasvěcení*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2005. ISBN 80-7207-583-7. S. 16.

² FARRAR, S. *What Witches Do: A Modern Coven Revealed*. 2. vyd. London: Phoenix Publishing, 1993. ISBN 0919345174.

³ FARRAR, J., FARRAR, S. *A Witches' Bible: The Complete Witches' Handbook*. London: Phoenix Publishing, 1996. ISBN: 0919345921.

⁴ VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-798-1.

zasvěcen „v tradičním Gárdnerovsko-Alexandrovském covenu“⁵. Jeho kniha je psaná spíše populární formou, kdy vypráví svůj příběh. Dále je autorem stránek www.wicca.cz, kde i poskytuje drobné poradenství. Také je členem rady České pohanské společnosti, v rámci které dalším způsobem vystupuje na přednáškách a jiných akcích.

Jako další prameny mohou posloužit nesčetné internetové stránky a blogy, ke kterým musíme také přistupovat velmi obezřetně. Především proto, že je velmi obtížné určit autory a jejich kvalifikaci. Ale také proto, že si tam mnozí dělají jen reklamu pro své podnikání.

K těm kvalitnějším internetovým stránkám můžeme zařadit již zmiňované stránky J. Achrera www.wicca.cz nebo Eurikovy stránky <http://magie.unas.cz/>. Dále jsou to stránky Noiry <http://www.carovnezrcadlo.cz/> či blog <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/>. Čerpat můžeme i ze slovenských stránek, které jsou nám k dispozici. Například stránky K. Dublíka <http://deeweenka.szm.com/>.

⁵ MIKY, Jakub Achrer – Zahrada [online]. 23. 7. 2009 [vid. 6. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/en/0907/jakub-archer-zahrada>.

3 Wicca

Jedná se o novopohanské náboženství, které spadá do skupiny nových náboženských hnutí. To znamená, že jde o relativně nový náboženský systém, který navazuje na stará pohanská náboženství předkřesťanského světa. Uctívá Boha a Bohyni, díky čemuž je řazena také mezi náboženství polyteistická.

Její učení se skládá z několika různých náboženských představ, které tak tvoří jeden celek. Tomuto jevu říkáme synkretismus. Systém však v průběhu své historie, jak bude ukázáno, procházel mnoha proměnami. Navázal na sebe jiná, další učení a jiná zase vypustil. Tak vznikaly nové tradice.

Wicca a další jí podobná hnutí, na rozdíl od jiných tradičních náboženství, netvrdí, že „*její cesta je tou jedinou správnou. Objevování božstev je nikdy nekončící zkušenost.*“⁶ Naopak její vyznavači zdůrazňují, že víra a uctívání božstev, je tou nejosobnější a nejpřirozenější věcí každého jednotlivce. Ano, v mnohých knihách nalezneme popisy rituálů a jiné návody na uctívání božstev, ale často tam také nalezneme informaci, že si můžeme praxi upravit podle toho, jak to právě cítíme. „*Každý si může svobodně přizpůsobit rituály.*“⁷ Důležitý je onen prožitek, který je přitom získán. To jistě přidává na atraktivitě.

1.1 Historie

1.1.1 Vznik

Ohledně vzniku tohoto hnutí vzniká velká diskuse. Zastánci a vyznavači hnutí, zastoupení například R. Bucklandem, tvrdí, že jde o prastaré náboženství, které má počátky v době pravěku. Zřejmě se tak snaží ono náboženství legitimizovat. Naproti tomu odborná veřejnost, J. Hanegraaff a další, toto tvrzení odmítají. Podle nich se jedná o náboženství zcela nové.

⁶ CUNNINGHAM, S. *Keltská přírodní magie: Wicca*. Olomouc: Fontána, 2002. ISBN 80-7336-026-8. S. 29.

⁷ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 21.

Hnutí vzniká zhruba v polovině 20. století. J. Hanegraaff ve své knize uvádí, že bylo založeno „v září 1939 G. B. Gardnerem, jako pokus oživit středověké čarodějnictví.“⁸ M. York pak dodává, že se tak stalo „v Anglii“⁹.

Na myšlenku, o založení nového hnutí, G. B. Gardnera přivedla zřejmě kniha z roku 1921 „Witch-Cult in Western Europe“¹⁰ jejíž autorkou je M. Murrayová. V této knize autorka tvrdí, že osoby, které byly pronásledovány inkvizicí v době novověku, skutečně patřili k vyznavačům prastarého náboženství, kultu plodnosti. Tyto její teorie byly odborníky odmítnuty, přesto měly velký vliv nejen na G. B. Gardnera, ale i na širokou veřejnost.

Roku 1939 přichází G. B. Gardner s tvrzením, že byl zasvěcen do covenu v New Forest (Hampshire), který měl být pokračováním evropského pohanství. V roce 1953 založil vlastní coven a pouze o rok později vydal knihu „Witchcraft Today“¹¹. Právě zde můžeme vidět vliv, o kterém jsme se zmiňovali. Náboženství, které je zde popsáno, se v mnohém shoduje s náboženstvím, jaké popsala právě M. Murrayová.

Tento náboženský systém se Wiccou nenazýval od svého úplného počátku. Před tím můžeme vysledovat označení „staré náboženství“ nebo jen „čarodějnictví“.

G. B. Gardner a někteří další členové Wiccy, jako R. Buckland, tedy tvrdí, že se jedná o pokračování prastarého náboženství, které má počátky „před 25 000 lety v době kamenné“¹². A vidí to jako „víceméně nepřerušenu linii probíhající do dneška“¹³. Což se také snaží dokazovat nejrůznějšími způsoby. Jedním z takovýchto rádobý důkazů jsou přehledy historie, kde vypráví, jak se čarodějnické kultury zachovávaly v nejrůznějších historických etapách. Nezapomínají ani na čarodějnické procesy v době

⁸ Wicca is a new religious movement founded in September 1939 by a retired British civil servant named Gerald Gardner. It was essentially an attempt to revive the medieval Witchcraft religion. HANEGRAAFF, J. W. *New Age Religion and Western Culture – Esoterism in the Mirror of Secular Thought*. Leiden: Brill, 1996. ISBN 9-00410-696-0. S. 87.

⁹ „The contemporary Western pagan movement and Wicca are inaugurated by Gerald B. Gardner in England“ YORK, M. *Historical Dictionary of New Age Movements*, Lanham: Scarecrow Press, 2004. ISBN 0-8108-4873-2. S. xxiii

¹⁰ MURRAY, M. *Witch-Cult in Western Europe*. Oxford: Clarendon Press, 1921.

¹¹ GARDNER, G. B. *Witchcraft Today*. London: Rider and Company, 1954.

¹² BUCKLAND, R. *Velká učebnice čarodějnictví a magie*. Praha: Pragma.1998. ISBN 80-7205-616-6. S. I.

¹³ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 13.

středověku a novověku. R. Buckland dokonce ve své knize přímo hovoří o Wiccanech („*To, co Wiccani dělali, bylo obraceno a používáno proti nim*“¹⁴). My už ale víme, že to pouze dokazuje skutečnost, že na stará přírodní náboženství navazuje a že z nich čerpá.

V dnešní době již většina vyznavačů Wiccy uznává za správnou teorii odborníků o vzniku tohoto hnutí. A G. B. Gardnera vidí jako otce zakladatele. V případě tradičního gardnerovského pojetí například musí znát svůj iniciační rodokmen, „*až k původnímu covenu Wicca, který spoluzakládal G. B. Gardner.*“¹⁵ Jak se dozvídáme od J. Achrrera, jednoho z vyznavačů Wiccy.

Dozvěděli jsme se, co vedlo, či motivovalo, G. B. Gardnera k založení hnutí. Zůstává ovšem otázkou, zda to byl jediný důvod. Wicca totiž není jediná, která v této době vzniká. Naopak je jich celá řada a s nejrůznějšími charakteristikami. Co je tedy ten hlavní důvod, který to vše způsobil?

Religionista doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek Th.D. ve své knize říká: „*Nové náboženské hnutí je hnutí protestu. Idea, která ho motivuje, přináší novou náboženskou cestu, a vyjadřuje tak přesvědčení, že dosavadní způsob náboženského života nedostačuje. Přináší do popředí jiné hodnoty, než byly dosud ve většinovém náboženství a většinové společnosti obvyklé, a často vyžaduje i jiný způsob života. Protestuje tak proti tomu, co je považováno za normální v oblasti náboženských idejí, v oblasti hodnot i životního stylu.*“¹⁶ To je nepochybně pravda.

Můžeme tedy říct, že zakladatelé nových náboženských hnutí se snaží odpovídat na potřeby lidí v nové době. Také reflektují globální, nebo místní, témata, která jsou problematická.

U Wiccy bychom mohli nalézt ekologická, ta méně, společenská, ale i právní témata. V prvním případě je to touha po spojení s přírodou a harmonickém životě v ní. Snaha ji zachovat a ctít v její přirozené podobě.

V druhém případě reaguje na mezinárodní politickou, ekonomickou a společenskou situaci, která nastala před a během druhé světové války a částečně

¹⁴ BUCKLAND, R., pozn. 12 s. 17.

¹⁵ ACHRRER, J., pozn. 1, s. 16.

¹⁶ VOJTÍŠEK, Z. *Nová náboženská hnutí a jak jim porozumět*. 1. vyd. Praha: Beta Books, 2007. ISBN 978-80-86851-64-8. S. 25.

přetrvávala i po ní. Wicca touží po klidu a míru, přičemž nabádá řešit spory mírumilovnou cestou. Nesmíme opomenout nedostatky, kterým mnozí trpěli. V takovém případě přišlo přátelství členů covenu vhod, neboť se navzájem podporovali a byli si oporou. Zároveň členství v covenu mohlo znamenat únik od reality a návrat ke starým ideálům, jaké můžeme v historii pozorovat několikrát. Například v období romantismu nebo renesance.

V neposlední řadě bylo velmi důležitým momentem zrušení posledního zákona proti čarodějnicím, ke kterému došlo v Anglii roku 1951. To umožnilo lidem, jako G. B. Gardner, vyjít na veřejnost se svým zájmem o čarodějnictví. Tento moment sice vznik nijak neovlivnil, ale byl zásadním momentem pro další vývoj a jeho šíření.

1.1.2 Vývoj

G. B. Gardner na úplném začátku zasvětil několik členů a vytvořil tak první coven Wicca. On a jeho žáci pak zasvěcovali další. Jak se tato skupina rozšiřovala, a stala se příliš velkou, „někteří starší členové se osamostatnili a založili coveny nové“¹⁷, se stejnými nebo nepříliš odlišnými zvyky. Tento postup se pak opakoval i u nových covenů, až vznikla celá síť.

Nejednou se stalo, že se vyznavači plně neztotožnili s tímto systémem v jeho původní podobě, což nakonec vedlo ke štěpení. Během několikaletého vývoje tak vzniklo několik nových tradic, které ale stále patří k hnutí Wicca (např. Alexandrovská Wicca, jinak také Alexandrijská tradice, založená Alexem Sandersem v 60. letech 20. století). Základ mají v podstatě stejný, ale některé praktiky nebo teorie jsou poupravené podle toho, jak to vidí/cítí příslušníci daného covenu. V případě Alexandrovské Wiccy jsou podle R. Bucklanda, jednoho z Wiccanů, rituály „*upraveny řadou židovsko-křesťanských prvků a prvků ceremoniální magie*“¹⁸.

K těmto úpravám docházelo především v rámci rozšiřování do dalších oblastí, na území jiných států a na další kontinenty, jako je Amerika a Austrálie, ale i další. Je nanejvýš pochopitelné, že si lidé upravují praktiky podle svých zvyků a přírodních

¹⁷ „Gardner published several books about witchcraft and initiated new members, who would eventually "hive off" to start their own covens when the original one became too large.“ HANEGRRAFF, J. W., pozn. 8, s. 87.

¹⁸ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 235.

podmínek, ve kterých žijí. Americká keltská Wicca se odlišuje od Gardnerovské například tím, že vyznavači pracují oblečení.

Jako další větev můžeme uvést Seax-Wicca, která byla založena roku 1973 R. Bucklandem v Kalifornii. Tato Wicca čerpá ze saských tradic. Je jednou z několika tradic, která povoluje samostatné působení „čarodějnic“ a jejich „samozasvěcení“.

V 70. letech vznikla také tradice Frostových, zakladateli Gavin a Yvonne Frostovi, nebo Wicca Maidenhill, založená v anglickém Manchesteru. Mezi další větve můžeme jmenovat Australskou Wiccu, Dianickou feministickou Wiccu, Cymmry Wiccu, „*Církev Pŭlměsíce, Církev Y Tylwyth Teg, Deboranské Čarodějnictví, Kruh Wicca, Nova Wicca, Severní cesta*“¹⁹ nebo Georgeovská Wicca či Pecti-wicca. Přehledy tradic, jako tento, nalezneme i u mnoha jiných Wiccanů, kteří se výčtem v podstatě shodují.

Dianická feministická Wicca byla založena v 70. letech Zsuzsanne Budapestovou. Pro tuto větev je „*ústředním božstvem bohyně Diana (zvaná též Artemis, Hekaté, Hodla-Perchta, Noctiluca, Bensozia, Dame Habonde, resp. Seléna), která byla od pradávna uctívána jako měsíční bohyně a královna čarodějnic*.“²⁰ Podle doc. PhDr. Zdeňka Vojtíška Th.D. byly této větvi vštípeny radikální ekologické a feministické myšlenky. Zároveň dodává: „*K Zsuzsanně Budapestové se jako ke své učitelce hlásí i americká feministická autorka Miriam Simonová, píšící pod pseudonymem Starhawk. Tato odnož hnutí Wicca je reprezentována i v češtině na Internetu díky autorce, která si dala jméno Valpruga*.“²¹

Cymmry Wicca byla založena již v roce „1965 v USA Rhuddlwm Gawrem“. Je to v podstatě „*americká odnož velšské církve Y Tylwyth Teg*.“²² Údajně se jedná o tradici, kterou „*po 700 let uchovával rod Llewellyn*“²³. Od ostatních tradic se ještě liší tím, že adepti „*jsou rozděleni do sedmi stupňů. Každý obdrží jednak jméno podle dosažené*

¹⁹ Historie. Čarodějnictví [online]. 8. 11. 2007 [vid. 17. 6. 2012]. Dostupné z: <http://littlefairry.blog.cz/0711/historie>.

²⁰ D' ETECHAL, E. Tradice Wiccy [online]. 9. 8. 2006 [vid. 16. 6. 2012]. Dostupné z: <http://darkprincess.blog.cz/0608/tradice-wiccy>.

²¹ VOJTÍŠEK, Z., pozn. 4, s. 249.

²² D' ETECHAL, E., pozn. 20.

²³ D' ETECHAL, E., pozn. 20.

úrovně, jednak definitivní tajné jméno (ve velštině).“²⁴ O této tradici, jako o mnohých dalších, se dozvídáme většinou jen z internetových pramenů, neboť je uzavřenou skupinou, která nové členy nehledá. Žije si vlastním životem a dozvídáme se o ní jen díky spřáteleným covenům z jiných tradic. Ti je totiž zahrnují do svých přehledů.

Georgeovskou Wiccu založil Georg E. Patterson v roce 1970. O dva roky později byla autorizována „církví *Universal Life* pod názvem *Církev Wicca z Bakersfieldu*. V roce 1980 pak jako *georgeovská Wicca*. Jejich činnost je založena hlavně na *gardnerovsko-alexandrovské tradici*.“²⁵

Pecti-wicca je tradice založená na historických skotských náboženstvích vedená „*Aidanem Breacem*, který osobně učí studenty ve svém domově na zámku *Carmonacae* ve Skotsku.“²⁶

V současné době je v podstatě nemožné uvést celkový počet členů, neboť jednotlivé coveny nejsou zastřešeny jednou organizací, která by vedla jejich evidenci. Celkový počet tak můžeme pouze odhadovat. V současnosti neustále přibývají samostatně praktikující osoby, které se Wicce učí na internetu nebo z jiných dostupných publikací. Ty se řadí většinou mezi eklektické proudy nebo jiné tradice, které samostatné čarodějnice povolují.

1.1.3 Osobnosti

Wicca patří mezi náboženství, která jsou anonymní. Přesto se v historii objevilo několik osobností, které byly, nebo stále jsou pro její vývoj důležité. V této práci si uvedeme jen některé.

Gerald Brousseau Gardner

Je bezpochyby nejdůležitější osobností Wiccy, neboť bez něho by vůbec neexistovala. Narodil se „13. června 1884 v malém městě nazývaném *Blundellsands* v blízkosti *Liverpoolu* v Anglii.“²⁷ Rodiče byli dobře finančně zaopatření, takže nouzi G. B. Gardner rozhodně netrpěl. Trápilo ho ale chabé zdraví. „Výsledkem bylo, že se

²⁴ D' ETECHAL, E., pozn. 20.

²⁵ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 236, 237.

²⁶ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 237.

²⁷ MIKY, *Gerald Gardner - Otec moderního čarodějství* [online]. 10. 5. 2009 [vid. 17. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/0905/gerald-gardner>.

vzdělával prakticky na vlastní pěst a s naprostou svobodou prozkoumával neobvyklá zákoutí vědění, nechávaje se vést klikatou cestou vlastního zájmu.“²⁸ Důležitým momentem v jeho životě byla cesta do jihovýchodní Asie. Zde se seznámil s místními domorodými tradicemi, kterými byl velmi fascinován.

Podle stoupenky víry Wicca, J. Harrowové, v roce „1936 opouští G. B. Gardner se svojí manželkou Malajsií a vrací se zpátky do Anglie, kde se usadil v kraji Hampshire v New Forest. I nadále ho fascinovala archeologie a mnoho času trávil na expedicích po Evropě a Malé Asii. Zajímal se také o historii jednoho z nejstarších lesů v Anglii blízko New Forestu a zjistil, že místní folklor je úzce spjatý s čarodějnictvím.“²⁹ Tak se měl seznámit se skupinou, která ho měla zasvětit do čarodějnických praktik a jiných tajemství.

V roce „1951 byly prohlášeny za neplatné britské zákony proti čarodějnictví. Otevřela se tak cesta k vydání prvního z Gardnerových počinů, knihy *Moderní čarodějnictví*, k němuž došlo o tři roky později.“³⁰ Poté následovala kniha *Smysl čarodějnictví*.

Díky dalším vyznavačům se také dozvídáme, že v roce „1962 začíná jeho spolupráce s Raymondem Bucklandem, který později rozšířil Gardnerovskou tradici do *Spojených států*.“³¹ Zemřel v roce 1964 následkem infarktu na lodi na cestě z Libanonu.

Alex Sanders

Žil v letech 1926 až 1988 a je zakladatelem Alexandrijské tradice. K čarodějnictví se prý dostal přes svou babičku, kterou od dětství navštěvoval. Po „válce pracoval jako analytický chemik v laboratoři v Manchesteru.“³² Poté, co ho manželka opustila, propadl depresi a návykovým látkám. Nejen díky tomu se stal poměrně kontroverzní osobností. Z oné deprese se začal dostávat až v 60. letech, kdy se snažil „o vstup do některého Gardnerianského covenu, ale byl všude odmítnut. Přesto se mu nějakým

²⁸ HARROWOVÁ, J. *Předmluva*. In: G. B. Gardner. *Moderní Čarodějnictví*. 1. Vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-247-3218-3. s. 7

²⁹ MIKY, pozn. 27.

³⁰ HARROROVÁ, J., pozn. 28, s. 8.

³¹ MIKY, pozn. 27.

³² MIKY, Alex Sanders [online] 22. 3. 2009 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/0903/alex-sanders>.

způsobem podařilo získat kopii Gardnerovské Knihy Stínů, kterou pak pozměnil, doplnil a založil vlastní sabat.³³ Tyto informace se dozvídáme díky autorovi blogu <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/>, který je také stoupencem tohoto náboženství.

V roce 1962 napsal článek do Manchester Evening News, díky čemuž získal mnoho stoupenců. Mezi nimi byla i jeho druhá žena Maxine. Díky němu se Wicca stávala známou a šířila se dál. Sanders „*později tvrdil, že zasvětil více než 1623 čarodějnic ve sto covenech po celé zemi. Na jednom setkání šestnácti jeho covenů měl být Sandersovi udělen titul Král čarodějnic.*“³⁴ Tento titul byl zrušen po jeho smrti poté, co jej jeho syn odmítl. Pokud je toto tvrzení pravdivé, dozvídáme se o něm jen z pramenů, musíme zdůraznit, že byl králem uznáván jen v Alexandrijské tradici. Ostatní tradice princip krále a vládce odmítají.

Raymond Buckland

Je zakladatelem Seax-wicca, který se narodil roku 1934. „*Jako dítě byl vychován v Anglikánské církvi, ale neměl o náboženství žádný zvláštní zájem. Když mu bylo 12 let, podnítil v něm jeho strýček George, praktikující spiritista, jeho celoživotní zájem o všechno okultní. R. Buckland byl vášnivým čtenářem, a tak začal číst všechno, co mu přišlo pod ruku o alternativních náboženstvích.*“³⁵ Získal doktorát z antropologie „*v Brantridge College v Sussexu. Po odchodu z akademie působil jako zpravodaj pro strojírenské firmy.*“³⁶

V 60. letech kontaktoval G. B. Gardnera a nedlouho na to odjel i s manželkou do Anglie, kde se od něho nechali zasvětit. Po návratu do Ameriky založili vlastní coven a začali Wiccu šířit po spojených státech. Věnoval se psaní knih, čímž chtěl Wiccu přiblížit širší veřejnosti. Založil také vlastní tradici, která povolovala samostatně působící čarodějnice. Tou tradicí je již zmíněná Seax-wicca.

V roce 1992 se stáhl do ústraní a praktikuje již jen samostatně. Propagaci čarodějnictví se věnuje již jen psáním knih.

³³ MIKY, pozn. 32.

³⁴ MIKY, pozn. 32.

³⁵ *Raymond Buckland*. In: Databáze knih [online]. [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.databazeknih.cz/zivotopis/raymond-buckland-9205>.

³⁶ MIKY, *Raymond Buckland* [online]. 20. 4. 2009 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/0904/raymond-buckland>.

Selena Fox

Méně známá Wiccanka, která se narodila „20. října 1949 v Arlingtonu ve Virginii.“³⁷ Získala „dodatečné školení v psychologii na Rutgers University, Parkway nemocnice a různých konferencí a vzdělávacích programů. Je členem Americké psychologické asociace, Americké poradny, Asociace pro transpersonální psychologii a americké akademie náboženství.“³⁸ Tyto informace nám poskytují její vlastní oficiální internetové stránky.

Selena založila svou tradici, „Circle Sanctuary (Svatyně kruhu)“³⁹, v roce 1974, a ta se stala jednou z prvních Wiccanských organizací, oficiálně uznaných federální i státní vládou v USA. Je také zakladatelkou a výkonnou ředitelkou „Ženské svobodné ligy, což je síť organizací, která se zabývá náboženskou svobodou pro Wiccany, Neopohany a jiná přírodní náboženství z celého světa. V roce 1992 založila Pohanskou akademickou síť, sdružení pro profesory, studenty a výzkumné pracovníky s akademickým zájmem o Neopohanství.“⁴⁰ Svými činy velmi podpořila mnohé novopohany, nejen Wiccany, čímž si mezi nimi získala uznání a respekt.

1.2 Struktura

1.2.1 Coven/Sabat

Jedná se o skupinu, která má z pravidla od 4 do 20 členů. Počet se různí podle různých tradic a potřeb jednotlivých sabatů. Někteří vyznavači například uvádí, že v sabatu by mělo být „maximálně třináct členů.“⁴¹ Velkou roli také hraje místo působení a počet zájemců. Počet lidí ve skupině může řídit také „velikost kruhu, v němž se vykonávají rituály.“⁴² V některých případech je dána velikost kruhu tradicí, v jiných případech dostupnými prostory a v neposlední řadě počtem členů. E. McCoyová ve své

³⁷ MIKY, Selena Foxová - Wiccanská šamanka [online]. 5. 5. 2009 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/0905/selena-foxova>.

³⁸ „She received additional training in psychology at Rutgers University, Parkway Hospital, and various conferences and training programs. She is a member of the American Psychological Association, American Counseling Association, Association for Transpersonal Psychology, and American Academy of Religion. She is a spiritual counselor in private practice.“ *Rev. Selena fox* [online] 2012 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.selenafox.com/>.

³⁹ MIKY, pozn. 37.

⁴⁰ MIKY, pozn. 37.

⁴¹ ACHRER, J., pozn. 1, s. 14.

⁴² BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 65.

knize uvádí: „Coven se může skládat z libovolného počtu čarodějnic, mužů i žen, ale tradičním počtem je třináct, což odráží třináct měsíců v solárním roce nebo tři osoby na každé roční období plus velekněz či velekněžka.“⁴³

Jeho členové se pravidelně schází k rituálům na oslavu velkých svátků (Beltane, Imbolc, Lughnasadh a Samhain) nebo jiných příležitostech (Yule, Ostara, Mabon, letní slunovrat, úplněk). Setkání většinou probíhají na jednom, stále stejném, místě. Upřednostňují se volná prostranství někde v přírodě, například v lese nebo na louce, dále od civilizace, aby měli příslušníci covenu klid a pocit bezpečí. Ne každý ale má takové možnosti a tak se může stát, že se skupina schází u někoho v domě. V takovém případě bývá přímo vyčleněna jedna místnost, čistě pro potřeby sabatu. Tato místnost pak v ideálním případě není používána na nic jiného.

1.2.2 Členové covenu

Za člena sabatu je považován každý, kdo prošel řádným zasvěcením. Dotyčný se aktivně účastní všech činností a rituálů. Přitom se i nadále vzdělává a zdokonaluje ve všem, co sabat pokládá za důležité. Studuje doporučenou literaturu a knihu stínů, kterou má každý coven, v mnohých případech každý člen. Kniha stínů obsahuje popisy rituálů a další k praxi potřebné informace. V některých případech si do nich jednotlivci zapisují vlastní zkušenosti, takže se každá kniha stává jedinečnou. Neboť zachycuje samotný vývoj daného jednotlivce.

V mnohé literatuře nalezneme informaci, že jsou podobná hnutí označována za rodinné náboženství. Vzniká tak fáma, že členové covenu jsou příslušníci jedné biologické rodiny. Není tomu tak. Ano, členové sabatu jsou jako rodina, neboť sdílí mnohé myšlenky, zážitky a jsou velmi úzce spojeni přátelstvím. Tyto vztahy často bývají mnohem intenzivnější a pozitivnější. Jednotliví členové si jsou mnohem bližší, než s příslušníky vlastní „biologické“ rodiny. Což potvrzují i mnozí odborníci, jak nám dokazuje následující věta. „Navzájem se podporují, což může vést ke zvýšenému štěstí, a účast ve skupině tak dává pocit vlastní hodnoty.“⁴⁴ Tato fáma je také podporována

⁴³ MCCOY, E. *Keltské mýty a magie: jak si osvojit sílu bohů a bohyň*. Vyd. 1. Praha: Volvox Globator, 1999. ISBN 80-7207-255-2. S. 483.

⁴⁴ On a practical level, the close bonds and mutual support also lead to increased happiness and feelings of self-worth. KEMP, D. – LEVIS, R. J. *Handbook of New Age*, Leiden: Brill, 2007. ISBN 978-90-04-15355-4, s. 445.

některými vyznavači, kteří se tak snaží dokázat, že se jedná o mnohaletou a nepřerušovanou tradici. Takovým případem je například Alex Sanders, kterého měla do tajů magie zasvětit vlastní babička.

To ovšem neznamená, že bychom v jednom covenu vůbec nenalezli příslušníky jedné rodiny. Nejednou se stává, že si jsou dva, v rámci skupiny, natolik blízcí, že uzavřou sňatek. V některých případech jsou následováni i svými dětmi. Každý člen ale vstupuje do skupiny zcela dobrovolně a teprve po zralé úvaze. Každý má právo vydat se svou vlastní cestou.

Děti bychom v těchto covenech hledali jen velmi těžko. Není sice předepsána věková hranice pro zasvěcení, ale předpokládá se určitá mentální zralost. Dotyčný musí být schopen nést za sebe a své činy odpovědnost. Pokud by někdo přece jen trval na rituálu, který by zajistil přízeň a ochranu od bohů, provádí se to formou žádosti rodičů k bohům pro dítě, nikoli formou zasvěcení. Tak aby nebyla dítěti odepřena svobodná volba, až na ni bude připraveno. Jakmile dosáhne určitého stupně zralosti a samo projeví zájem stát se aktivním členem, je mu tato cesta umožněna. Stává se uchazečem.

1.2.3 Stupně

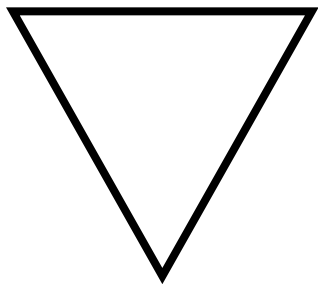
V některých tradicích, například Gardnerovské či Alexandrijské, existují stupně, v rámci kterých je možno postupovat. Z pravidla bývají tři, neboť toto číslo má svou symboliku a to nejen v tomto hnutí, ale i v ostatních náboženstvích. Prof. ThDr. Jan Heller uvádí: *„Číslo tři má v sobě počátek, průběh a závěr nebo zrození, život a smrt. Tak odpovídá základnímu indoevropskému třídění času na minulost, přítomnost a budoucnost. Také označuje rodinu: otec, matka, dítě.“*⁴⁵

Jednotliví členové si jsou v rámci jedné skupiny rovni, nikdo se nad nikým nepovyšuje, ale některé činnosti jsou zpřístupněny až po dosažení daného stupně, kdy jedinec posbíral dostatek zkušeností, aby daný „magický“ úkon provedl. Informace o jednotlivých stupních se dozvídáme v široké pramenné základně. Nejlépe zpracované je ale nalezneme u J. Achrera.

V prvním stupni, nejnižším, se dotyčný zúčastňuje všech rituálů a svátků, ale pouze jako součást „chóra“. Zároveň je jeho úkolem učit se od starších, jež dosáhli

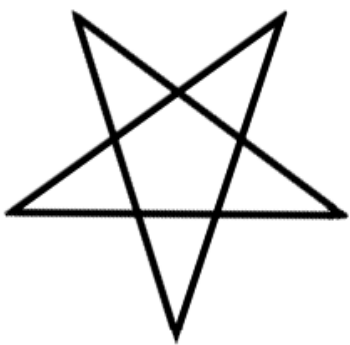
⁴⁵ HELLER, J., 2. *Symbolika čísel 1, 2, 3* [online]. [vid. 21. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.pastorace.cz/Knihovna/2-Symbolika-cisel-1-2-3.html>.

vyššího stupně. Tento stupeň bývá „symbolizován trojúhelníkem, který ukazuje hrotem k zemi.“⁴⁶ Viz obrázek 1. „Nejčastěji bývá chápán jako symbol vodního živlu, neboť skrze vodu přicházíme na tento svět.“⁴⁷ Tato symbolika nám naznačuje povahu celé účasti v sabatu. Zasvěcení je chápáno jako nový začátek nebo v některých případech také jako „znovuzrození“.

Obrázek 1 - Symbol pro 1. stupeň zasvěcení⁴⁸

Druhý stupeň bývá symbolizován „pentagramem obráceným špičkou dolů.“⁴⁹ Viz obrázek 2. „Jeho skrytým významem je poznání a vyváženost čtyř živlů, přičemž duch je jím stále ještě podřízen.“⁵⁰ Jakmile někdo postoupí do tohoto stupně, může se již spolupodílet na přípravách kruhu. Není mu ale dovoleno nikoho zasvěcovat, neboť jeho zkušenosti jsou ještě pokládány za nedostatečné.

Obrázek 2 - Symbol pro 2. stupeň zasvěcení⁵¹

⁴⁶ ACHRER, J., pozn. 1, s. 14.

⁴⁷ ACHRER, J., pozn. 1, s. 14.

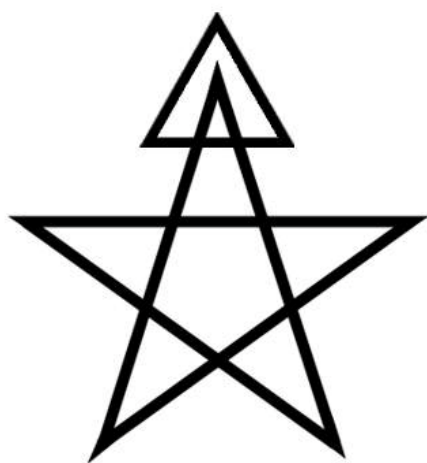
⁴⁸ *Pagan and Wiccan Symbols – Water* [online]. 2008 [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://paganwiccan.about.com/od/bookofshadows/ig/Pagan-and-Wiccan-Symbols/Water.htm>.

⁴⁹ ACHRER, J., pozn. 1, s. 31.

⁵⁰ ACHRER, J., pozn. 1, s. 31.

⁵¹ MARRY, *Symboly* [online]. 5. 4. 2009 [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://spirit-mystery.blog.cz/rubrika/symboly>.

Teprve ve stupni třetím, nejvyšším, je dovoleno zasvěcovat druhé. Tento stupeň „je symbolizován pentagramem v normální (vzpřímené) poloze, nad kterým je navíc ještě trojúhelník ukazující hrotem k nebi.“⁵² Viz obrázek 3. „Většinou je tento symbol vykládán jako ovládnutí čtyř živlů rovnováhou ducha a trojúhelník jako symbol ohně hořícího jasným plamenem, který může zapalovat oheň v srdcích lidí hledajících Bohy.“⁵³ Až nyní se dotyčný může stát veleknězem či velekněžkou. Připravuje kruh, oltář, a dokonce smí založit i vlastní coven. Zjednodušeně řečeno, již posbíral dostatek zkušeností a moudrosti, aby byl schopen vést druhé, kteří zatím svou cestu hledají nebo ji již našli, ale nemají dostatek zkušeností.

Obrázek 3 - Symbol pro 3. stupeň zasvěcení⁵⁴

Minimální doba mezi jednotlivými stupni bývá „rok a den“⁵⁵. Není tak ale vždy. Může být větší i menší, podle pravidel daného sabatu / dané tradice. Stejně tak i počet stupňů se může lišit. Téměř vždy bychom ale našli nějakou symboliku či skrytý význam. Ať už počtu stupňů či doby mezi stupni.

Můžeme se setkat i s případem, kdy sabat žádné stupně nemá. V tomto případě má nový člen po zasvěcení stejná práva, jako kterýkoli jiný člen. Mohli bychom se ptát, proč někdo, kdo byl sotva zasvěcen a ještě nemůže mít dostatek zkušeností, se smí stát veleknězem. Členové takového sabatu by nám to ale jistě vysvětlili. V první řadě před

⁵² ACHRER J., pozn. 1, s. 31.

⁵³ ACHRER J., pozn. 1, s. 31.

⁵⁴ *Pentagrams - 3rd Degree Wiccan Pentagram* [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://altreligion.about.com/od/symbols/ig/Pentagrams/3rd-Degree-Wiccan-Pentagram.htm>.

⁵⁵ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 66.

zasvěcením, je vyžadováno pilné studium, kde se daný uchazeč musí naučit všemu, co sabat pokládá za důležité. Učí se od již zasvěcených členů. Druhým důvodem je získaná zkušenost, která dá daleko více, než pouhé studium. Dále je velmi neobvyklé, jestli se tak vůbec někdy stalo, aby se někdo nechal zasvětit a hned skupinu opustil s tím, že už si může založit vlastní skupinu, kterou povede.

1.2.4 Velekněz a velekněžka

Snad v každém sabatu najdeme velekněze a velekněžku. Ti během rituálů zastupují Boha a Bohyni. Často přitom na sobě nesou nějaký jejich symbol. Například velekněz má na hlavě helmu s rohy (viz obrázek 4), velekněžka čelenku se symbolem bohyně (viz obrázek 5). Oba dva mívají vůdčí postavení. Je samozřejmé, že se veleknězem může stát jen ten, kdo dosáhl dostatečného stupně, který určuje daná tradice.

Obrázek 4 - Helma s Rohy pro velekněze⁵⁶

Obrázek 5 - Čelenka pro velekněžku⁵⁷

⁵⁶ Štítý – helma s rohy [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.pohanstvi.net/inde.php?menu=kovarnastity>.

⁵⁷ Magické pomůcky- Wiccanská diadéma s Bohyní [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://drakkaria.cz/magie/magicke-pomucky/?vp-page=1>.

Způsob volby se často liší. Najdeme například tradici, kdy bývají velekněz a velekněžka voleni ostatními členy. A aby to nebylo jednoduché, i zde najdeme odlišnosti. V prvním případě jsou voleni každý rok, doba se může opět lišit podle jednotlivých tradic, s tím, že opakovaná volba je výrazem kvality a úspěchu. Ale setkáme se i s možností, kdy první volba titul pouze propůjčuje a teprve volba druhá přináší titul trvale.

Tento volební způsob má nespornou výhodu, neboť „*znemožňuje pěstovat jednotlivci svou samolibost a zabraňuje mu provádět mocenské hry, dává každému možnost získat zkušenosti s vedením sabatu a umožňuje odstavit ty, jež svého postavení zneužívali.*“⁵⁸ To přiznávají i samotní Wiccané.

Velekněz a velekněžka jsou, ve většině covenech, vůdci skupiny, kteří by měli být opředeni moudrostí a zkušenostmi. Jejich úlohou je nejen zastupovat Boha a Bohyni ale i pomáhat ostatním členům při jejich studiu. Mají vedoucí postavení při rituálech a také řídí veškeré ostatní činnosti sabatu. To ale neznamená, že co řeknou, je naprosto svaté a nezpochybnitelné. Jsou pokládáni pouze za vůdce, nikoli vládce. Jak mnozí vyznavači říkají „*Kněžství je vedení, ne moc.*“⁵⁹ Ne vždy se také setkáme s tím, že má coven velekněze i velekněžku zároveň. Vždy bychom našli alespoň jednoho z nich.

1.2.5 Uchazeč

Postavení uchazeče bývá u většiny novopohanských hnutí stejné. Musí řádně prostudovat dostatečné množství literatury a do sabatu je přijat až po zralé úvaze. Toto období je pokládáno za velmi důležité, neboť je to doba, kdy si daný jedinec vybírá svou „pravou“ cestu. Tu která ho oslovuje nejvíce. Proto se doporučuje prostudovat literaturu i ostatních hnutí, než dotyčný definitivně učiní své rozhodnutí. Setkáme se ale i s případy, kdy se jedinec pro danou cestu rozhodne a v průběhu let ji změní. Změnit ji může ze dvou důvodů. Zjistí, že tato cesta nebyla tou správnou nebo se během toho času vyvinul jiným směrem, než kterým se vyvíjeli ostatní členové skupiny a už si jednoduše nerozumí tak jako dřív. V takovém případě nastoupí na novou cestu hledání.

Než je uchazeč sabatem přijat, musí také projít důkladným pohovorem, někdy i několika, zda sdílí stejné názory, drobné odchylky nevadí, a zda i pro něj je právě tento

⁵⁸ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 65, 66.

⁵⁹ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 67.

coven vhodný. Jak říkají Wiccané: „*Nestačí, že se všichni zajímají o stejné náboženství. Musí spolu rovněž dobře vycházet a cítit se spolu příjemně.*“⁶⁰ Proto by se s prvním zasvěcením nemělo spěchat.

1.2.6 Vztahy mezi sabaty

Jak už bylo řečeno, nový sabat smí založit pouze osoba, jež dosáhla třetího nejvyššího stupně. V druhém případě jakákoli osoba, která se na to cítí dostatečně kvalifikována. Pak ale vzniká otázka, jakou roli hraje sabat původní, neboli mateřský. Velekněz/velekněžka mateřského sabatu „*nemá právo zasahovat do činnosti sabatu nového*“⁶¹. Jednotlivé sabaty si tak zachovávají svou autonomii.

To ale neznamená, že vytvořením nového sabatu jsou všechny vazby přerušeny. Přátelství trvají i nadále a nová velekněžka si jistě zpočátku přijde občas pro radu. Obě skupiny pak pracují nezávisle vedle sebe. Přitom se navzájem plně respektují.

V některých tradicích nalezneme i případ, kdy velekněžka mateřského covenu provádí dohled nad covenem novým, aby se ujistila, že jsou dodržovány tradice. Nicméně skupina se může odtrhnout a založit tradici novou.

1.3 Nauka

Toto hnutí, jak již bylo řečeno, se snaží navázat na prastará přírodní náboženství. Jako božstvo zde vystupuje Bůh a Bohyně, kteří nemají nějakou pevně danou podobu, dokonce ani pevně dané jméno. V různých tradicích, dokonce i v jednotlivých covenech, mají různou podobu a jiná jména. Jako příklad můžeme uvést jméno pro Boha „*Woden*“⁶² pro saskou tradici, v Gardnerovské tradici je to zase „*Cernunnos*“⁶³, ve skotské „*Dev 1a*“⁶⁴, dále je užíváno jmen „*Hern, Karnayna, Odin, Perun, Veles* či „*Wotan*“⁶⁵. Pro bohyni jsou pak nejčastěji užívána jména jako „*Aradia, Arianrhod, Brighid, Cerridwen, Diana, Freya, Frigg, Hekaté, Mokoš nebo Déméter.*“⁶⁶ Jejich

⁶⁰ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 65.

⁶¹ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 66.

⁶² BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 26.

⁶³ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 26.

⁶⁴ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 26.

⁶⁵ ACHRER, J., pozn. 1, s. 15.

⁶⁶ ACHRER, J., pozn. 1, s. 14.

podstata přesto zůstává stejná. Jsou to tvůrčí síly vesmíru, které pomáhají plnit naše sny a udržují jakousi rovnováhu. Co se týká podoby, mnozí věří, že bohové „vypadají přesně tak, jak si přejeme.“⁶⁷

Ani jeden by neměl být vyloučen. Přesto se ale občas stává, že je jeden z bohů vyzdvihován a druhý opomíjen. Pokud k tomuto dochází, jedná se většinou o ryze ženské sabaty, kde hlavní úlohu nese Bohyně a Bůh je opomíjen. Pro příklad můžeme uvést Dianickou feministickou Wiccu. Tento stav je ale pro většinu wiccanů nepřirozený. Cunningham například říká: „*Ideálem je dokonalá rovnováha obou.*“⁶⁸

Každý z bohů má svou úlohu, ale jsou také neodlučitelně spojeni. V některých tradicích je jim přiřazována určitá polovina roku, kdy má dané božstvo navrch. To ale neznamená, že v danou chvíli je druhé božstvo neaktivní. „*Bohyni je přisouzena letní polovina roku a Bohu zimní polovina roku.*“⁶⁹ Zde můžeme opět pozorovat jistou návaznost na prastará náboženství, kde lov byl v zimních obdobích nezbytný, a Bůh tak důležitější, kdežto v létě byly možné i jiné způsoby obživy, například sběr. V této době se také nejvíce rodí mladé. Proto je v tomto období důležitější zase Bohyně.

Wiccané věří, že „*božství je pro člověka poznatelné a pochopitelné jen do určité hloubky. A že Síla je ve skutečnosti polarita. Obsahuje v sobě aktivní a pasivní složku. Kontrakci a expanzi. Formu a obsah. Wicca nevnímá Sílu jako polaritu dobra a zla, ale jako polaritu mužského a ženského principu, což je odraz polarity v sociální a biologické oblasti.*“⁷⁰

1.3.1 Bůh

Není považován za „*všemocné božstvo*“⁷¹, jaké bychom mohli najít třeba u křesťanství či judaismu. Boha vyznavači vidí ve Slunci, „*oslňivý nad námi září během dne, vychází a zapadá v nekonečném koloběhu, který vládne našim životům. Proto je uctíván jako zdroj veškerého života.*“⁷² Proto je symbolizován jako velký kruh,

⁶⁷ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 21.

⁶⁸ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 21.

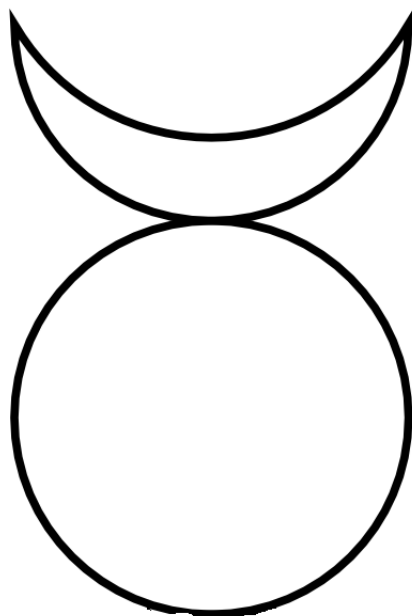
⁶⁹ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 27.

⁷⁰ ACHRER, J. *Bohové* [online]. [vid. 17. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.wicca.cz/clanky/bohove.htm>.

⁷¹ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 23.

⁷² CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 23.

představující slunce a nad ním půlměsíc s hroty vzhůru, které mají připomínat rohy. Viz obrázek 6.

Obrázek 6 – Symbol pro Boha⁷³

Bůh také ochraňuje divoká zvířata, proto ho mnozí zobrazují jako rohatého Boha. Zde je vidět návaznost na ona prastará náboženství. Lov byl kdysi nejdůležitější součástí života. Když byl neúspěšný, kmen strádal, naopak po úspěšném lovu se lidem dařilo dobře. Za jeho doménu jsou považovány „*lesy, lidskou rukou nedotčené, žhnoucí pouště a vysoko se tyčící hory.*“⁷⁴

Je důležitým protipólem Bohyně, ztělesněním absolutního mužství, a zároveň je „*jejím synem, milencem a manželem. Zatímco Bohyně nikdy neumírá, jedním z hlavních rysů Boha je smrtelnost.*“⁷⁵.

1.3.2 Bohyně

Představuje „*matku vesmíru*“⁷⁶. Je zdrojem plodnosti, nekonečné moudrosti a milující péče. Podle vyznavačů „*má často tři aspekty: Panna, Matka, Stařena, což symbolizuje dorůstání měsíce, úplněk a ubývání. Je zároveň neobděláným polem, plnou*

⁷³ Wicca 101 – God [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://pagandad.com/2011/02/wicca-101-god.html>.

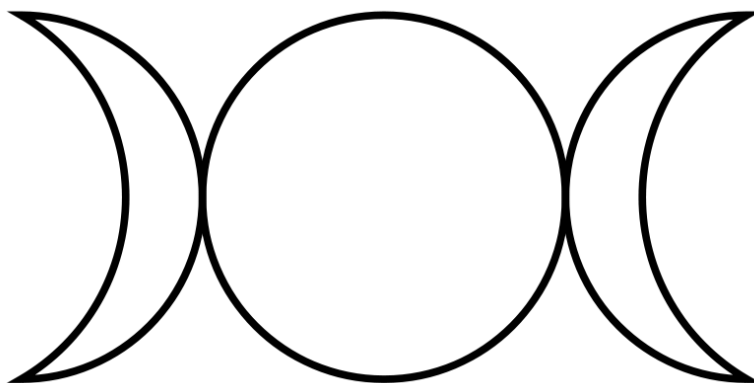
⁷⁴ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 23.

⁷⁵ ACHRER, J., pozn. 1, s. 24.

⁷⁶ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 22.

sklizní i spící, ledem pokrytou zemí.“⁷⁷ Je to ona, kdo propůjčuje život. Jako protějšek Boha je viděna „v Měsíci, nehluchém, sotva se pohybujícím moři a v zeleni časného jara.“⁷⁸ Bohyně je pro Wiccany „univerzální princip dokonalého ženství, univerzální zdroj ženské síly bez ohledu na to, zda jsou muži nebo ženy.“⁷⁹

Pokud bychom hledali symbol pro Bohyni, našli bychom jej v trojí podobě měsíce (dorůstajícího, úplňku a ubývajícího). Viz obrázek 7.

Obrázek 7 - Symbol pro Bohyni⁸⁰

1.3.3 Otázka smrti

Na otázku smrti a co bude po ní, se člověk snaží hledat odpověď již od samotného počátku. Nikdo na ni nedokáže s jistotou odpovědět a tak se stává předmětem víry.

Wicca se této otázce nijak důkladně nevěnuje, spíše se jí vyhýbá. Pokud ale musí odpovídat, odpovíjí je reinkarnace. Ta vychází z cyklického pojetí času a je jedním z nejstarších principů a mnohým pomáhá se vyrovnat se svým vlastním údělem. Věřící, „že lidský duch, čili duše, je božským zdrojem.“⁸¹ R. Buckland přirovnává jednotlivé životy, kterými si duše prochází, ke škole. V každém životě „musíte získat určité množství vědomostí a prožít určité množství zážitků.“⁸² Jakmile se naučí všemu, co má, postoupí na další úroveň. Tedy zemře a znovu se zrodí, do zcela nového života.

⁷⁷ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 22.

⁷⁸ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 23.

⁷⁹ ACHRER, J. pozn. 70.

⁸⁰ *Symbols* [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.lilia.cz/hedvabna-stezka-/symbols.html>.

⁸¹ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 29.

⁸² BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 29.

Pokud se zamyslíme nad touto koncepcí, musíme se ptát, co je mezi životy. Ani na to Wicca nezapomíná. R. Buckland, Wiccan, ve své knize neuvádí žádné zvláštní místo, kam se duše odebírá. Dle něj zůstává zde, pomáhá svým blízkým a snaží se „*integrovat nové lekce s předchozími lekcemi. Délka času stráveného mezi životy může být různá.*“⁸³ Takto vysvětluje i strážné anděly či duchovní průvodce. Podle něj „*zde na Zemi duch vždy dohlíží na méně vyvinutého ducha.*“⁸⁴ J. Achrer, taktéž Wiccan, zase uvádí, že „*smrt je důležitou součástí života a po ní následuje cesta do země neumírajících, kde duše odpočívají v přítomnosti Bohů, hodnotí své minulé činy a nabírají síly k dalšímu zrození.*“⁸⁵ Jak jsme měli možnost vidět, koncepce si jsou podobné. Žijeme a během toho se učíme novým lekcím. Poté zemřeme a zhodnotíme, co jsme se všechno naučili. Nakonec se znovu zrodíme a tak stále dokolečka. Vize prostoru tak v tomto případě není nijak důležitá.

V souvislosti s tímto tématem také vyvstávají otázky karmy, podle které se nám v novém životě vrací činy ze životů minulých. I Wicca svým způsobem tuto tematiku řeší, neodkazuje ale na životy minulé, ale současné. Jinak řečeno, co za tohoto života vyšleme, se nám v tomto životě vrátí. A to třikrát, viz následující kapitola.

1.3.4 Etika

Dalším nesporně velmi důležitým prvkem je etický kodex, který je součástí všech aspektů lidského života, neboť svými pravidly upravuje vztahy mezi lidmi a udržuje tak jakousi rovnováhu a harmonii. Bez něj bychom asi těžko spokojeně žili v jakémkoli společenství.

Celé hnutí Wicca klade velký důraz na osobní svobodu a snaží se své vyznavače učít odpovědnosti. Zároveň své vyznavače, a nejen je, pokládá za „*samostatně myslící stvoření, která nepotřebují systém pravidel k tomu, aby neubližovali sobě ani svému okolí.*“⁸⁶ Z toho důvodu svůj etický kodex omezuje na jedno jediné pravidlo, „*které je*

⁸³ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 30.

⁸⁴ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 31.

⁸⁵ ACHRER, J., pozn. 1, s. 139.

⁸⁶ ACHRER, J., pozn. 1, s. 112.

*založeno na tom nejobyčejnějším selském rozumu a logice každodenního života.*⁸⁷ To pravidlo zní:

*„Dělej, co chceš, pokud tím nikomu neuškodíš.“*⁸⁸

Jinak řečeno, *„pokud tím nikomu neškodíš, dělej, co uznáš za vhodné.“*⁸⁹ O tom, co vhodné je a co nikoli, rozhoduje jednotlivec sám. S tím, že za všechna svá rozhodnutí musí nést také následky. Toto pravidlo, podobně znějící, ale obsahově naprosto totožné, najdeme u všech tradic, covenů i samostatně praktikujících osob.

Toto jediné pravidlo ve své podstatě vychází z několika zásad, které přijala Rada amerických čarodějů v dubnu roku 1974.

Zásady kultu Wicca:

- 1 Tyto rituály provádíme, abychom se naladili na přírodní rytmus životních sil určený fázemi luny, ročními obdobími a světovými stranami.
- 2 Uznáváme, že nám naše inteligence ukládá jedinečnou povinnost k životnímu prostředí. Snažíme se žít v souladu s přírodou, v ekologické rovnováze poskytující naplnění života a uznáváme evoluční koncepci.
- 3 Uznáváme sílu s mnohem větší hloubkou, než jakou je obdařen průměrný člověk. Pro svou velikost se někdy nazývá „nadpřirozená“, ale díváme se na ni jako na něco potencionálně dostupného všem.
- 4 Chápeme, že se tvořivá síla ve vesmíru projevuje prostřednictvím polarity – jako mužská a ženská – a že tatáž tvořivá síla je ve všech lidech a funguje pomocí vzájemného působení muže a ženy. Nepovažujeme žádné pohlaví za nadřazené druhému, víme, že se vzájemně podporují. Sex hodnotíme jako potěšení, jako symbol a ztělesnění života a jako jeden ze zdrojů používaných v magické praxi a ve zbožném uctívání.
- 5 Uznáváme vnější svět i vnitřní či psychologický svět, někdy známý jako duhový svět, kolektivní nevědomí, vnitřní roviny atd. – a v interakcích těchto dvou dimenzí

⁸⁷ ACHRER, J., pozn. 1, s. 112.

⁸⁸ ACHRER, J., pozn. 1, s. 112.

⁸⁹ ACHRER, J., pozn. 1, s. 112.

vidíme základ paranormálních jevů a magických cvičení. Neopomíjíme jednu dimenzi kvůli druhé, obě považujeme za potřebné pro naše naplnění.

- 6 Neuznáváme žádnou autoritářskou hierarchii, ale vážíme si těch, kdo učí, kdo se dělí o své velké znalosti a moudrost, a podporujeme ty, kdo se s odvahou ujali vůdcovství.
- 7 Na náboženství, magii a moudrost v životě pohlížíme jako na jeden celek – součást způsobu, jakým se člověk dívá na svět a jak v něm žije – světový názor, filozofii života, kterou označujeme *čarodějnictvím – cestou kultu Wicca*.
- 8 Tím, že se nazvete čarodějem nebo čarodějnicí, se jimi ještě nestáváte – ale nestanete se jimi ani dědictvím, ani sbíráním titulů, hodností a zasvěcování. Vyznavači čarodějnictví usilují o kontrolu nad svými vnitřními silami, které umožňují, aby žili moudře a správně bez ubližování druhým a v souladu s přírodou.
- 9 Věříme v potvrzení a naplnění života, v pokračování vývoje a rozvoje vědomí dávající smysl vesmíru, který známe, a naší osobní roli v něm.
- 10 Nejsme zaujati proti křesťanství nebo jiným náboženstvím či filozofiím života, až na tvrzení jejich institucí, které se prohlašují za „jedinou cestu“ a snaží se popírat svobodu druhých a potlačovat jiné náboženské víry a praxe.
- 11 Jako američtí čarodějové nejsme zastrašeni debatami a historií magie, původem různých pojmů, legitimitou aspektů nejrozličnějších tradic. Zajímá nás naše přítomnost a budoucnost.
- 12 Nepřijímáme koncepci absolutního zla, ani neuctíváme žádnou entitu jako „satan“ nebo „děbel“, jak je definuje křesťanská tradice. Neusilujeme o moc cestou utrpení druhých, ani nesouhlasíme s tím, že osobního prospěchu lze dosáhnout jen odmítnutím druhému.
- 13 Věříme, že bychom v přírodě měli hledat to, co prospívá zdraví a blahu člověka.⁹⁰

Tyto principy shrnují podstatu víry kultu Wicca. Shodlo se na nich jen několik osob z wiccanského kultu, ale naprosto vystihly povahu a smýšlení všech ostatních. Ačkoli nejsou nijak závazné, většina se s nimi shoduje.

⁹⁰ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 21, 22.

Jako u jiných, tradičních, náboženství, nalezneme i zde jistý princip odměny a trestu. Nalezli bychom tu malý, přesto dosti podstatný rozdíl. U Wiccy netrestá Bůh nebo Bohyně, ale takzvaný “zákon trojnosti“. To znamená, že vše, co vykonáme, se nám třikrát vrátí. Vyznavači jsou „přesvědčeni, o tom, že samotné naše činy a jejich stopy v našem podvědomí k nám přitahují sobě odpovídající vzorce a situace.“⁹¹ Jakub Achrer to ve své knize vysvětluje takto: „Kdo manipuluje, bývá sám manipulován. Kdo pomlouvá, sám je často terčem drbů, a kdo se povyšuje nad ostatní, sám často trpí komplexem méněcennosti.“⁹²

To ovšem neznamená, že si Wiccani musí nechat všechno líbit. Ne, nejprve se snaží své spory (problémy) řešit mírumilovnou cestou. Pokud ovšem tyto metody selžou, neváhají přikročit k razantnějšímu řešení.

1.3.5 Praxe

Rituály jsou nedílnou součástí praxe a společenského života skupiny vůbec. Odehrávají se během velkých a malých svátků v magickém kruhu, který se vytváří pokaždé, před zahájením samotného rituálu. Konkrétní místo je závislé na možnostech dané skupiny s tím, že jsou upřednostňovány prostory venku v přírodě.

Podoba rituálu u jednotlivých tradic není jednotná, přesto se drží více méně stejné struktury. Wiccanský rituál má devět základních složek:

- očista sebe
- očista místa
- vytvoření posvátného místa
- vzývání
- rituální zvyky (při sabatech a esbatech)
- probouzení energie (při magii)
- uzemnění síly
- poděkování Bohyni a Bohovi
- porušení kruhu⁹³

⁹¹ ACHRER, J., pozn. 1, s. 112.

⁹² ACHRER, J., pozn. 1, s. 112.

⁹³ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 116.

Utváření kruhu podle G. B. Gardnera, zakladatele, začíná na „*východě a tamtéž často stojí také osoba představující Boha nebo Bohyni. Důvodem může být mlhavá představa o tom, že původní lidé přišli z východu nebo podle pohybu slunce a měsíce.*“⁹⁴ Zde hovoří o starém náboženství a jeho učení, které měl objevit a být do něho zasvěcen.

Důležité je i rozmístění v kruhu. Například oltář bývá uprostřed a směřuje na sever. Zde G. B. Gardner uvádí jako možný důvod „*představu, že se jejich ráj nachází na severu, protože polární záři považovali za světlo vycházející z onoho ráje, a to i přesto, že v obvyklém pojetí se ráj nacházel v podzemí či uvnitř dutého kopce.*“ Takto hovoří o náboženství, které údajně objevil.

Často se označují čtyři světové strany, neboť každé je přiřazován jiný živel. Vzduch k východu, oheň k jihu, voda k západu a země k severu. Jindy jsou jednotlivým stranám přiřazeny bylinky a kameny, kterými je daný směr vyzdoben.

Oltář bývá umístěn, jak už bylo řečeno, uprostřed nebo v severní části kruhu. Vždy ale směřuje na sever. Bývá bohatě zdoben a k jeho vybavení patří „*jedna nebo více svící, kadidelnice, dvě nádoby, jedna na sůl a druhá na vodu, misky na úlitbu, číše a figurky představující božstva. Podle potřeby je možno něco přidat nebo některé naopak ze seznamu vyřadit.*“⁹⁵ Některé tradice ovšem některé předměty přímo vyžadují. Například „*gardnerovská tradice vyžaduje provazy a bič.*“⁹⁶

Celého procesu se účastní všichni členové sabatu, což každému dává pocit vlastní důležitosti. Zároveň se tak dotyčný nestává pouze pozorovatelem, jak tomu bývá u jiných náboženství.

Po skončení rituálu ještě skupina zůstává na místě k provedení obřadu tradičně nazývaného „*koláče a pivo*“. Ten „*působí jako spojovací článek mezi rituální částí setkání a pracovně-společenskou částí – sezení a povídání o kultovních a nekultovních záležitostech, diskuse o magii, léčení, věštění, úvahy o osobních problémech, o problémech skupiny atd.*“⁹⁷ Obřad je někdy také nazýván „*koláče a víno*“, co se pije,

⁹⁴ GARDNER, G. B. *Moderní čarodějnictví*. 1. Vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-247-3218-3. S. 23.

⁹⁵ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 34.

⁹⁶ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 34.

⁹⁷ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 75.

však záleží na skupině. Podle toho čemu dává přednost. V tomto případě název není vůbec důležitý. Dále je možné, pokud se všechny ostatní úkony splnili, věnovat hudbě, tanci a zpěvu.

Rituály ovšem nejsou jedinou prováděnou činností v rámci tohoto náboženství. Členové Wiccy se také učí jiným dovednostem, které mohou využít ve svém životě. Například léčení pomocí bylinných receptů nebo věštění z tarotových karet, čajových lístků či saských hůlek. Metod věštění je nepřeberné množství a každý dává přednost jiné. U bylinek pak můžeme najít odlišné názvy, než na jaké jsme zvyklí. Například známý jitrocel kopinatý Wiccané nazývají „*jehněčí jazyk*“⁹⁸ nebo pampelišku jako „*Prasečí rypák*.“⁹⁹ Důvod těchto odlišných, mnohdy zavádějících, názvů nám není znám. Ale jako vysvětlení se nám nabízí snaha skrýt před nezasvěcenými své tajné recepty.

Dále se zasvěcení učí numerologii, astrologii, chiromantii (neboli čtení z ruky) a mnoha dalším činnostem. Žádnou z nich ale nelze vědou nijak objasnit či dokázat. To zda jim člověk uvěří, je zcela na každém jednotlivci.

Při výčtu těchto činností nás možná napadne otázka, zda pravý Wiccan musí ovládat úplně všechny. V žádné knize ani jiném prameni odpověď nenajdeme. Můžeme ale předpokládat, že by dotyčný měl ovládat základy všeho. Nebo alespoň vědět o čem se jedná. S tím, že si nalezne tu disciplínu, která ho nejvíce oslovuje. V té se pak zdokonaluje.

1.3.6 Svátky

Nejdůležitějšími svátky jsou Beltane, Imbolc, Lughnasadh a Samhain. Dále se ale slaví ještě malé Yule, Ostara, Mabon a letní slunovrat. Během těchto svátků probíhají již popsané rituály. Ty samozřejmě probíhají i při jiných příležitostech, jako je například úplněk.

Beltane

Tento svátek se slaví 30. dubna nebo 1. května, podle tradice. Je také znám pod jmény „*Předvečer máje*, *Roodmas*, *Valpuržina noc*, *Cethsamhain*. Oslavuje

⁹⁸ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 159.

⁹⁹ BUCKLAND, R., pozn. 12, s. 160.

*symbolickou jednotu, spojení a sňatek Bohyně a Boha a navazuje na nadcházející letní měsíce.*¹⁰⁰ Ve své podstatě je to „*svátek plodnosti, neboť semena jsou zaseta a je třeba je všemi možnými způsoby podpořit jejich plodnost.*“¹⁰¹

Imbolc

Jinak také nazýván „*Hromnice, Lupercalia, Svátek Pana, Svátek pochodní, Svátek rostoucího světla, Oimelc a Brigitin den.*“¹⁰² Oslavuje se 1. – 2. února jako brzký příchod jara. Je svátkem světla a vyjadřuje očekávání jara. Ona světla a zapálené ohně mají ukazovat Bohyni cestu z temnoty do tohoto světa. Tento svátek je vnímán jako začátek roku, a proto je „*zároveň svátkem očisty.*“¹⁰³

Lughnasadh

Slaví se „*1. nebo 2. Srpna*“¹⁰⁴ a nalezneme ho i pod jmény „*Předvečer srpna, Slavnost žní, Svátek chleba,*“¹⁰⁵ „*Lammas, Dožínky, Loaf mass a Frey faxi.*“¹⁰⁶ Označuje první sklizeň a vyjadřuje poděkování zemi za její plody. „*Bohyně v podobě královny hojnosti je uctívána jako nová matka, která dala život hojnosti, zatímco bůh je ctěn jako otec blahobytu.*“¹⁰⁷

Samhain

Je posledním ze čtyř velkých svátků a slaví se 31. října, známe ho také jako „*Předvečer listopadu, Všech svatých, Halloween, Svátek duší, Svátek mrtvých, Svátek jablek*“¹⁰⁸ a „*Samain.*“¹⁰⁹ Je to období, kdy bychom se měli zbavovat svých zlovyků

¹⁰⁰ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 227.

¹⁰¹ ACHRER, J., pozn. 1, s. 80.

¹⁰² CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 228.

¹⁰³ ACHRER, J., pozn. 1, s. 78.

¹⁰⁴ MCCOY, E., pozn. 43, s. 140.

¹⁰⁵ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 229.

¹⁰⁶ ACHRER, J., pozn. 1, s. 82.

¹⁰⁷ MCCOY, E., pozn. 43, s. 140.

¹⁰⁸ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 233, 234.

¹⁰⁹ ACHRER, J., pozn. 1, s. 84.

a slabostí. Téma smrti je ústředním motivem tohoto svátku. „*Slavnosti se konají na památku zesnulých předků a jako stvrzení pokračujícího života.*“¹¹⁰

Yule

Jedním z nejstarších svátků, který připadá na zimní slunovrat, tedy 21.–22. prosince. Můžeme ho nalézt i pod názvy „*Midwinter, Návrat slunce, Fionův den,*“¹¹¹ „*Alban Arthuan a Kračun*“¹¹² Označuje „*smrt a znovuzrození boha Slunce*“¹¹³ „*z bohyně Země*“¹¹⁴

Ostara

Nastává na jarní rovnodennost, „*okolo 21. března, a označuje začátek opravdového, astronomického jara, kdy už sníh a led ustupují zeleni.*“¹¹⁵ Známe je také pod názvy „*Jarní rovnodennost, Alban Eiler, Eostre a Jarovít.*“¹¹⁶ „*Především je to noc rovnováhy, v níž noc a den jsou stejně dlouhé, ale síly světla získávají nadvládu nad silami temnoty.*“¹¹⁷

Mabon

Připadá na den podzimní rovnodennosti, tedy kolem 21. září. Je to oslava druhé sklizně, kdy se „*příroda připravuje na zimu.*“¹¹⁸ Hledat ho lze i pod názvy „*Podzimní rovnodennost, Alban Elfed či Vinobraní.*“¹¹⁹

Letní slunovrat

Letní slunovrat se slaví 21. – 22. června. Je svátkem „*víl a jiných lesních bytostí*“¹²⁰ Známe je také pod názvy „*Litha, Alban Heruin, Midsummer,*“¹²¹ „*Den*

¹¹⁰ CONWAY, D. J., *Keltská magie*. 1. vyd. Praha: Železný Ivo, 1997. ISBN 80-237-3448-2. s. 51.

¹¹¹ MCCOY, E., pozn. 43, s. 133.

¹¹² ACHRER, S. J., pozn. 1, s. 75.

¹¹³ CONWAY, D. J., pozn. 110, s. 51.

¹¹⁴ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 236.

¹¹⁵ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 231.

¹¹⁶ ACHRER, J., pozn. 1, s. 78.

¹¹⁷ MCCOY, E., pozn. 43, s. 136.

¹¹⁸ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 230.

¹¹⁹ ACHRER, J., pozn. 1, s. 83.

¹²⁰ ACHRER, J., pozn. 1, s. 81.

*shromažďování a Feill-Sheathain.*¹²² Je to období, kdy se často „sejde větší množství covenů, aby vrchol slunečního cyklu oslavily společně.“¹²³

V pramenech, ze kterých zde bylo čerpáno, se navíc můžeme dozvědět příběh, který je s danými svátky spojen. Ve svém celku v podstatě vypráví cestu Boha a Bohyně během jednoletého cyklu. Zrození Boha až po jeho smrt a úlohu Bohyně v jeho životě. Pro představu si zde uvedme část příběhu, který začíná svátkem Samhain. „Byla to noc, kdy starý Bůh zemřel, vrátil se do Země mrtvých, aby čekal na znovuzrození o Yule, a čas, kdy Bohyně babice truchlila nad ztrátou syna či druha, opouštějícího její lid v dočasné temnotě.“¹²⁴ Tento příběh není nijak dlouhý, ale přesto výjimečný. Ukazuje totiž lidské vlastnosti bohů, které bychom u tradičních, monoteistických náboženství hledali jen velmi těžko.

1.4 Wicca a feminizmus

Často vyvstává otázka, zda je Wicca feministická. Odpověď není úplně jednoduchá, neboť na to můžeme pohlížet z různých úhlů.

Z prvního úhlu pohledu feministická není. Jejím cílem není, a nikdy nebylo, bojovat za ženská práva a jejich rovnoprávnost, ani se nesnaží ženy upřednostňovat před muži. Naopak se snaží udržovat rovnováhu. Členy wiccy jsou ženy, stejně jako muži. Dokonce samotným zakladatelem byl muž, G. B. Gardner, což také potvrzuje předchozí tvrzení.

Samozřejmě nalezneme i výjimky, například dianická Wicca, o které ve své knize hovoří i doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek Th.D. Na rozdíl od mnoha jiných skupin hnutí Wicca zdůrazňuje svou nezávislost na Gardnerovi. Tuto odnož tvoří několik na sobě nezávislých skupin, které vznikaly v USA od počátku sedmdesátých let dvacátého století. Dvě z nich založila Zsuzsanna Emese Budapestová a vtiskla jim své radikálně feministické a ekologické myšlenky. K Zsuzsanně Budapestové se jako ke své učitelce

¹²¹ ACHRER, J., pozn. 1, s. 80.

¹²² MCCOY, E., pozn. 43, s. 138.

¹²³ ACHRER, J., pozn. 1, s. 81.

¹²⁴ MCCOY, E., pozn. 43, s. 132.

hlásí americká feministická autorka Miriam Simosová, píšící pod pseudonymem Starhawk. „¹²⁵

To nás přivádí k druhému úhlu pohledu. Wicca jako taková dává dostatek prostoru ženám, kteří své rovné postavení v jiných, tradičních náboženstvích hledají jen velmi obtížně. Mohou se tak zde plně angažovat a projevit, což je pro mnohé nemalé lákadlo. Z toho vyplývá, že Wicca ve své podstatě feministická není, ale je s feminismem úzce spojena, neboť v ní mnoho feministicky založených žen nalézá útočiště.

Vyvstává zde ale otázka, proč je mezi vyznavači převážná většina žen. První důvod jsme již zmínili, ženy zde nalézají prostor pro vlastní iniciativu, kterou v jiných náboženstvích hledají jen velmi obtížně. Ale jistě není jediný. V celé historii můžeme pozorovat mnoho příběhů o čarodějnicích, ženách. Málo kdy ale nalezneme příběhy o čarodějích mužích. Možné vysvětlení nabízí samotná přirozenost jednotlivých pohlaví.

Ženy jsou většinou daleko citlivější a vnímavější, což je u těchto kultů jediné výhodou. Mají také daleko blíže k přírodě. Tento vztah je pro Wiccu zásadní. Asi bychom nenalezli příliš mužů, kteří si pečlivě udržují vlastní zahrádku a pěstují v ní nejrůznější bylinky.

Dále je pro ženy přirozenější sdružovat se do drobných společenství, kde se navzájem podporují a radí si. Díky jejich otevřenosti se tak mezi nimi vše šíří daleko rychleji, tedy i nové náboženské myšlenky. U mužů je tomu spíše naopak. Ti se snaží co nejvíce odlišovat a jednají jen sami za sebe. Pokud již jsou členy nějakého kultu či jakéhokoli jiného sdružení, není nijak neobvyklé, že o tom jejich okolí nemá ani tušení.

¹²⁵ VOJTÍŠEK, Z., pozn. 4, s. 249.

1.5 V ČR

V České Republice není Wicca tolik rozšířená, jako v jiných, anglicky mluvících, zemích. Příčin můžeme najít hned několik.

V české republice je velké procento těch, kteří jsou bez vyznání, jak uvádějí statistiky vycházející ze sčítání lidu. V roce 1991 bylo nevěřících v České republice „39,9 %“,“¹²⁶ o deset let později, tedy v roce 2001, je to už „59 %.“¹²⁷ Samozřejmě musíme zohlednit také nemalé procento těch, u kterých vyznání nebylo zjištěno. Z posledního sčítání, z roku 2011, je patrné, že těch, kteří se nehlásí k žádné víře, značně ubylo, až na „34,2 %.“¹²⁸ Zároveň ale neobyčejně vzrostlo procento těch, kteří své vyznání, mají-li nějaké, nesdělili vůbec. Jejich počet se „blíží k polovině veškerého obyvatelstva.“¹²⁹ To jistě potvrzuje fakt, že záležitosti víry se stávají stále osobnější informací. Dále je třeba upozornit na to, že ne všichni, kteří se hlásí k ateismu, musí opravdu nevěřícími být.

Za druhý důvod, proč Wicca není tak rozšířená, můžeme pokládat i fakt, že nemá dostatečně stabilní základnu, o kterou by se opřela. Chybí kontakty na zahraniční coveny, které by zasvětili první české wiccany. V současné době je z českého prostředí znám jen Jakub Achrer, řečený Zahrada, který byl zasvěcen do tradičního Gárdnerovsko-Alexandrovského covenu, a to ve Vídni.

Ještě před ním působil „Wiccan“, který vystupuje pod jménem Eurik. Eurikovy stránky patří k jednomu z nejoblíbenějších mezi novopohany v České republice. Obsahují informace nejen o Wicce, ale i o jiných novopohanských náboženstvích. Eurik svého času udržoval i vlastní wiccanský coven, který se ale nakonec rozpadl. Eurik se teď hlásí k jinému novopohanskému hnutí, a to k druidství, které se dle jeho slov od Wiccy podstatně liší.

¹²⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Náboženské vyznání obyvatelstva České republiky [online]. Aktualizováno 29. 11. 2007 [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/nabozenske_vyznani_obyvatelstva_ceske_republiky_23_12_04.

¹²⁷ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, pozn. 126.

¹²⁸ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, pozn. 126.

¹²⁹ *Obyvatelstvo podle náboženské víry podle krajů* [online]. [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: http://notes2.czso.cz/cz/slodb2011/cd_slodb2011_11_12/index_html_files/PVCR072.pdf.

Kolik se u nás nachází covenů nelze říci, několik jich asi bude. Většina wiccanů je ale samostatně působících, čerpajících z dostupné literatury.

Jednou z prvních wiccanských knih, které byly přeloženy do českého jazyka, je „Čarodějství dnes: rukověť moderního čaroděje“¹³⁰ od Stewarta Farrara. Ta v českém překladu vyšla roku 1996. Následoval ji překlad knihy „Velká učebnice čarodějnictví a magie“¹³¹ od Raymonda Bucklanda. Ta se stala základní učební pomůckou pro většinu českých wiccanů, neboť ta již povolovala samostatně působící „čarodějnice“ a zároveň poskytuje potřebné návody. Slýcháme na ni ale i kritiky, především kvůli špatné kvalitě překladu. V roce 2002 pak vyšel překlad knihy Scotta Cunninghama „Keltská přírodní magie: Wicca.“¹³² I ta je pro mnohé samostatně působící velmi přínosná, neboť obsahuje všechny potřebné informace.

Následovalo několik dalších knih, které se oficiálně k Wicce nehlásí, ale našli bychom v nich mnoho společných prvků. Pro příklad můžeme uvést „Keltské mýty a magie: jak si osvojit sílu Bohů a Bohyň“¹³³ od Edain McCoyové nebo „Keltská magie“¹³⁴ od D. J. Conwayové.

V současné době se čeští wiccané a jiní novopohané scházejí na nejrůznějších setkáních. Ty jsou provázeny přednáškami, výlety, drobnými rituály a jinými činnostmi, které pomáhají českou komunitu sdružovat.

Podobná setkání organizuje například BMWC „*nebo-li Bohemian-Moravian Witches' Conference (česky konference čarodějů a čarodějnic českých a moravských)*“¹³⁵. První setkání se odehrálo v roce 2004 a od té doby probíhají alespoň jednou ročně. Na samém začátku se setkání účastnilo pět osob, ale nyní se počty

¹³⁰ FARRAR, S., *Čarodějství dnes: rukověť moderního čaroděje*. 1. vyd. Praha: Železný Ivo, 1996. ISBN 80-237-2413-4.

¹³¹ BUCKLAND, R., pozn. 12.

¹³² CUNNINGHAM, S., pozn. 6.

¹³³ MCCOY, E., pozn. 43.

¹³⁴ CONWAY, D. J., pozn. 110.

¹³⁵ BMWC, *BMWC* [online]. [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.bmwc.org/index.php?page=informace-bmwc&hl=cz>.

zvyšují. Poslední setkání proběhlo „v létě 2011 na kraji Šumavy na úbočí hory Klet“¹³⁶, kde se konal dokonce i rituál, který uspořádali jejich zahraniční hosté.

Dalšími organizátory podobných setkání jsou členové občanského sdružení Česká pohanská společnost. Zde působí také již jmenovaný Jakub Achrer, který je členem rady. I tato organizace pořádá nejrůznější setkání a to několikrát ročně. Zároveň vydává časopis „Kolovrat“, který vychází čtyřikrát ročně, „a to vždy na velké svátky (*Imbolc, Beltine, Lughnasadh a Samhain*)“¹³⁷. Na vydávání časopisu se podílejí například „*Jožka, Eurik, Zahrada, Airis, Seóras, Agneska, Walerien, Bexxy a Terka*“¹³⁸.

Podle Petra Gilara, předsedy rady české pohanské společnosti, se zasvěcených wiccanů v České republice nachází jen asi deset. Ti jsou členy zahraničních covenů, své vlastní v České republice ještě nezaložili. Kolik je eklektických čarodějnic Wiccou inspirovaných si netroufá domýšlet. Dále uvádí, že se k pohanství hlásí asi osm set lidí. Kolik z nich je ale Wiccanů nelze zjistit.

Pokud má někdo zájem o zasvěcení do tradičního Wicca covenu, musí se obrátit na některý ze zahraničních covenů a překonat jazykovou bariéru. Ona jazyková znalost je totiž zásadní. Asi nejbližší je nám Vídeňský coven. Alespoň z těch, o kterých víme, že jsou otevřené našim českým uchazečům. Dále se případný uchazeč musí smířit s nemalými cestovními náklady. I přes tyto překážky se ale najdou tací, kteří to jsou ochotni podstoupit. Zářným příkladem je již několikrát zmiňovaný Jakub Achrer.

Nanejvýš zajímavým je na internetu dostupný „*Wicca list – první adresář pohanů zemí koruny české*“.¹³⁹ Jedná se o seznam kontaktů na jedince, které hledají jiné osoby, se kterými by mohli sdílet své zájmy, a to nejen wiccany. V současné době zde nalezneme 225 kontaktů s tím, že mnozí teprve hledají svou cestu a nemůžeme je tedy řadit mezi praktikující. Hledat je možné i podle místa působnosti. Seznam obsahuje pouze informace, které je dotyčný ochoten poskytnout. Povinná je jen emailová adresa, přes kterou je umožněn kontakt. Mnozí ale navíc uvádějí kontakt na ICQ, internetový

¹³⁶ BMWC, *BMWC 15* [online]. [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.bmwc.org/index.php?page=bmwc-15&hl=cz>.

¹³⁷ ČESKÁ POHANSKÁ SPOLEČNOST, *Kolovrat* [online]. [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: <http://pohanskaspolecnost.cz/projekty/kolovrat>.

¹³⁸ ČESKÁ POHANSKÁ SPOLEČNOST, pozn. 137.

¹³⁹ *Wicca list – První adresář pohanů Zemí koruny české* [online]. Aktualizováno 10. 2. 2008 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://wiccalist.benghi.org/>.

messenger. Umožněno je i ke kontaktu připojit zprávu, kde dotyčný popíše svou cestu, nebo co konkrétně hledá. Také zde často nalezneme bližší informace o dotyčném, například co má rád, co ho baví či jaké má již zkušenosti. Většinou se jedná o mladé lidi, mezi kterými jsou novopohanská hnutí nejvíce rozšířená.

4 Závěr

V práci jsem se pokusila shrnout základy víry nového náboženského hnutí Wicca. Zaměřila jsem se na její historii, strukturu a nauku, které pokládám za nejdůležitější faktory při studiu jakéhokoli náboženství, tedy i Wiccy. Přitom jsem prostudovala značné množství literatury a pramenů, samozřejmě i internetových zdrojů, které z převážné většiny také řadíme mezi prameny. V samotné práci jsem použila (citovala) jen některé z nich.

Z odborných publikací, které jsem měla k dispozici, se příliš čerpat nedalo, neboť obsahovaly jen ty nejzákladnější informace. Věnovaly se spíše novým náboženským hnutím obecně a konkrétně k Wicce příliš informací nepodávaly, jen základní údaje o vzniku a božstvu, výjimečně se věnovaly konkrétním tradicím. Proto jsem se zaměřila na práci s prameny, kterých je dostupných daleko více.

Převážná většina pramenů jsou dostupné na internetu, kde nemůžeme ověřit autory, v mnohých případech informaci o autorovi vůbec nenalezneme. Uvědomovala jsem si problematičnost takovýchto pramenů a snažila jsem se každou použitou informaci ověřit i na jiných místech. Zda dotyční autoři, u kterých jsem se snažila informace ověřit, nečerpali právě z těchto míst, bohužel nemohu nijak zjistit. Proto jsem se nažila porovnávat získané informace i na cizojazyčných, anglických a německých, stránkách.

Jako cíl práce jsem si stanovila podat ucelený přehled základních informací o tomto náboženství. O to jsem se také v celé práci usilovně snažila.

Informace zde podané jsou pouhým základním přehledem, který je možno dále rozvíjet a rozšiřovat. Některé oblasti nauky byly pouze vyjmenovány, neboť nebyly součástí této práce. Informací o nich ale nalezneme nepřeberné množství.

U historie bych se mohla více věnovat jednotlivým etapám vývoje, kdy a jak se hnutí dostalo do kterého státu. To by ale dalece přesahovalo stanovený rozsah. Zároveň některé informace v dostupných pramenech chybí.

Poměrně obtížným se ukázalo být určení, co patří do které tradice. Například u Jakuba Achrrera to bylo zcela jasné, u něho víme, že byl zasvěcen do covenu Gárdnerovsko-Alexandrovského. To je ale zcela ojedinělý případ. U ostatních autorů

nevíme, ke které tradici se hlásí nebo o které hovoří. Právě z tohoto důvodu ve své práci hovořím o jednotlivých odlišnostech, ale již ne vždy neuvádím, ke které tradici patří.

Na závěr jsem se soustředila na rozšíření Wiccy u nás, v České republice. Práce na této kapitole byla velmi zajímavá a přínosná. Díky ní jsem se seznámila s novými lidmi a to na zcela nečekaných místech. A ačkoli jsem nedošla k žádným konečným počtům, utvořila jsem si přehled o tom, jak zde Wiccané žijí a fungují.

Práce celkově mi nepochybně velmi rozšířila obzory a přinutila mě se nad mnohým zamyslet. Připomněla mi, proč je pro lidi náboženství tak důležité a proč ještě po dlouhá staletí bude součástí našeho života.

5 Seznam použitých zdrojů

Literatura:

- BARRETT, V. David. Sekty, kulty, alternativní náboženství. Vyd. 1. Praha: Ivo Železný 1998. ISBN 80-240-0066-0.
- HANEGRAAFF, J. W. *New Age Religion and Western Culture – Esoterism in the Mirror of Secular Thought*. Leiden: Brill, 1996. ISBN 9-00410-696-0.
- KEMP, D. – LEVIS, R. J. *Handbook of New Age*. Leiden: Brill, 2007. ISBN 978-90-04-15355-4.
- LUŽNÝ, Dušan. Nová náboženská hnutí., Brno: Masarykova Univerzita 1997. ISBN 80-210-1645-0.
- VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-798-1.
- VOJTÍŠEK, Z. *Nová náboženská hnutí a jak jim porozumět*. 1. vyd. Praha: Beta Books, 2007. ISBN 978-80-86851-64-8.
- YORK, M. *Historical Dictionary of New Age Movements*. Lanham: Scarecrow Press, 2004. ISBN 0-8108-4873-2.

Prameny:

- ACHRER, J., *Wicca: První zasvěcení*. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 2005. ISBN 80-7207-583-7.
- BUCKLAND, R., *Velká učebnice čarodějnictví a magie*. Praha: Pragma. 1998. ISBN 80-7205-616-6.
- CONWAY, D. J., *Keltská magie*. Vyd. 1. Praha: Železný Ivo, 1997. ISBN 80-237-3448-2.
- CUNNINGHAM, S., *Keltská přírodní magie: Wicca*. Olomouc: Fontána, 2002. ISBN 80-7336-026-8.
- FARRAR, J., FARRAR, S., *A Witches' Bible: The Complete Witches' Handbook*. London: Phoenix Publishing, 1996. ISBN: 0919345921.

- FARRAR, S., *Čarodějství dnes: rukověť moderního čaroděje*. 1. vyd. Praha: Železný Ivo, 1996. ISBN 80-237-2413-4.
- FARRAR, S., *What Witches Do: A Modern Coven Revealed*. 2. vyd. London: Phoenix Publishing, 1983. ISBN 0919345174.
- GARDNER, G. B. *Moderní čarodějnictví*. 1. Vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-247-3218-3.
- GARDNER, G. B. *Witchcraft Today*. London: Rider and Company, 1954.
- MCCOY, E. *Keltské mýty a magie: jak si osvojit sílu bohů a bohyň*. Vyd. 1. Praha: Volvox Globator, 1999. ISBN 80-7207-255-2.
- MURRAY, M. *Witch-Cult in Western Europe*. Oxford: Clarendon Press, 1921.

Internetové zdroje:

- ACHRER, J. *Bohové* [online]. [vid. 17. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.wicca.cz/clanky/bohove.htm>.
- BMWC, *BMWC* [online]. [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.bmwc.org/index.php?page=informace-bmwc&hl=cz>.
- BMWC, *BMWC 15* [online]. [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.bmwc.org/index.php?page=bmwc-15&hl=cz>.
- ČESKÁ POHANSKÁ SPOLEČNOST, *Kolovrat* [online]. [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: <http://pohanskaspolecnost.cz/projekty/kolovrat>.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Náboženské vyznání obyvatelstva České republiky* [online]. Aktualizováno 29. 11. 2007 [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/nabozenske_vyznani_obyvatelstva_ceske_republiky_23_12_04.
- D' ETECHAL, E., *Tradice Wiccy* [online]. 9. 8. 2006 [vid. 16. 6. 2012]. Dostupné z: <http://darkprincess.blog.cz/0608/tradice-wiccy>.
- HELLER, J., 2. *Symbolika čísel 1, 2, 3* [online]. [vid. 21. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.pastorace.cz/Knihovna/2-Symbolika-cisel-1-2-3.html>.

- *Historie. Čarodějnictví* [online]. 8. 11. 2007 [vid. 17. 6. 2012]. Dostupné z: <http://littlefairy.blog.cz/0711/historie>.
- *Magické pomůcky- Wiccanská diadéma s Bohyní* [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://drakkaria.cz/magie/magicke-pomucky/?vp-page=1>.
- MARRY, *Symboly* [online]. 5. 4. 2009 [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://spirit-mystery.blog.cz/rubrika/symboly>.
- MIKY, *Alex Sanders* [online] 22. 3. 2009 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/0903/alex-sanders>.
- MIKY, *Gerald Gardner - Otec moderního čarodějství* [online]. 10. 5. 2009 [vid. 17. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/0905/gerald-gardner>.
- MIKY, *Jakub Achrer – Zahrada* [online]. 23. 7. 2009 [vid. 6. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/en/0907/jakub-archer-zahrada>.
- MIKY, *Raymond Buckland* [online]. 20. 4. 2009 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/0904/raymond-buckland>.
- MIKY, *Selena Foxová - Wiccanská šamanka* [online]. 5. 5. 2009 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://moje-kniha-stinu.blog.cz/0905/selena-foxova>.
- *Obyvatelstvo podle náboženské víry podle krajů* [online]. [vid. 12. 6. 2012]. Dostupné z: http://notes2.czso.cz/cz/sldb2011/cd_sldb2011_11_12/index_html_files/PVCR072.pdf.
- *Pagan and Wiccan Symbols – Water* [online]. 2008 [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://paganwiccan.about.com/od/bookofshadows/ig/Pagan-and-Wiccan-Symbols/Water.htm>.
- *Pentagrams - 3rd Degree Wiccan Pentagram* [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://altreligion.about.com/od/symbols/ig/Pentagrams/3rd-Degree-Wiccan-Pentagram.htm>.
- *Raymond Buckland*. In: Databáze knih [online]. [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.databazeknih.cz/zivotopis/raymond-buckland-9205>.

- *Rev. Selena fox* [online] 2012 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.selenafox.com/>.
- *Symboly* [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.lilia.cz/hedvabna-stezka-/symboly.html>.
- *Štíty – helma s rohy* [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://www.pohanstvi.net/inde.php?menu=kovarnastity>.
- *Wicca list – První adresář pohanů Zemí koruny české* [online]. Aktualizováno 10. 2. 2008 [vid. 18. 6. 2012]. Dostupné z: <http://wiccalist.benghi.org/>.
- *Wicca 101 – God* [online]. [vid. 20. 6. 2012]. Dostupné z: <http://pagandad.com/2011/02/wicca-101-god.html>.

Přílohy

Příloha A – Slovníček základních pojmů

Wicca – Je označení konkrétního nového náboženského hnutí, které založil G. B. Gardner. Můžeme ji zařadit mezi novopohanská hnutí „s duchovními kořeny v šamanismu a nejranějších vyjádřeních úcty k přírodě“¹⁴⁰.

Čarodějnictví – Podle některých vyznavačů znamená „Umění být čarodějkou – magie, obzvláště magie využívající osobní sílu ve spojení s energiemi kamenů, bylin, barev a jiných přírodních předmětů. I když to může mít duchovní podtext, čarodějnictví není náboženství.“¹⁴¹ I přesto jiní stoupenci Wiccy toto označení používají k popisu svého náboženství.

Novopohanství – Jinak také neopaganismus. Jedná se o „vnitřně značně diferenciované hnutí, které se snaží se odpovídat na problémy dnešního světa prostřednictvím starobylé moudrosti, která je podle nových pohanů uložena v náboženství starodávných kultur, které měli blíže k přírodě.“¹⁴² James R. Lewis ve své knize uvádí, že tento termín, „zahrnuje všechny ty moderní hnutí, které jsou založeny na přesvědčení, že to, co křesťanství tradičně odsoudilo jako modlářství a pověry, ve skutečnosti reprezentuje hluboký a významný církevní pohled na svět, a že „pohanské“ náboženské praxe mohou a měli by být oživeny v našem moderním světě.“¹⁴³

Nová náboženská hnutí – Označení těch hnutí, „jejichž vznik je motivován novou náboženskou ideou“¹⁴⁴. Přitom je třeba upozornit na problematičnost označení „novou“, neboť novost této ideje je relativní. Měli bychom jí „rozumět vždy ve vztahu ke společnosti, do níž přichází. Nová mohou být i ve významu, kde ono náboženství není ve společnosti zavedené (etablované). Nová náboženská hnutí jsou tedy ta, která ještě

¹⁴⁰ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 235

¹⁴¹ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 228

¹⁴² LUŽNÝ, Dušan. *Nová náboženská hnutí*, Brno: Masarykova Univerzita 1997. ISBN 80-210-1645-0, s. 99

¹⁴³ „As a general term ‘Neopaganism’ covers all those modern movements which are based on the conviction that what Christianity has traditionally denounced as idolatry and superstition actually represented a profound and meaningful religious worldview, and that a ‘pagan’ religious practice can and should be revitalised in our modern World.“ KEMP, D. – LEVIS, R. J., pozn. 44, s. 36

¹⁴⁴ VOJTÍŠEK, Z., pozn. 16, s. 13

nedosáhla plného respektu., jsou považována za odchylná od normy, podivná a tím pádem podezřelá.“¹⁴⁵ Termín (new religion movements) se objevil v 70. letech jako nástroj označení některých kontroverzních náboženských skupin té doby.

Pohan – Z latinského “paganus“, neboli obyvatel venkova. V současnosti se termín používá pro označení osoby, jež je vyznavačem některého z pohanských náboženství.

Coven – Z latinského “convenere“, neboli sejít se. Termín používaný především v novopohanství (jako Wicca) pro společenství lidí, kteří spolu provozují různé praktiky spojené s jejich náboženským zaměřením. *„Skupina je velká od čtyř do dvaceti členů.*“¹⁴⁶

Sabat: Může znamenat svátek (Beltane, Imbolc, Lughnasadh, Samhain a další). Tento pojem má ale i druhý význam, který označuje malou skupinu vyznavačů, která má jednoho či dva vůdce (velekněžka/velekněz). V tomto druhém významu v podstatě totéž co „coven“.

Kruh – Tento termín používají členové Wiccy pro označení prostoru, kde se odehrávají rituály. *„Tento kruh se vytváří pomocí představivosti a magie*“¹⁴⁷

Tradice – Jedná se o *„organizovanou, a strukturovanou, konkrétní podskupinu Wiccy, většinou zasvěcovací, často s jedinečnými rituálními úkony. Mnohé tradice mají svou vlastní knihu stínů a mohou i nemusí uznávat členy i jiných tradic za Wiccany. Většina tradic se skládá z množství Sabatů, i z jednotlivých vyznavačů.*“¹⁴⁸ Mohli bychom říci, že jde o jakousi větev, na jejímž začátku je zakládající sabat (či jedna konkrétní osoba), který se dále štěpil, aniž by došlo ke změně nauky a praktik.

Kult – Zpravidla se *„soustřeďuje na jedinou osobu, její učení a její osobnost. V obvyklém užívání však slovo kult v sobě zahrnuje spíše kritiku praktik než jenom*

¹⁴⁵ VOJTÍŠEK, Z., pozn. 16, s. 13

¹⁴⁶ „The coven tends to range in membership from four to twenty.“ YORK, M., pozn. 9, s. 199

¹⁴⁷ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 230

¹⁴⁸ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 234

*učení, o příslušnících kultu vládne názor, že provádějí cosi nechutného nebo podivného, od vymývání mozků konvertitům až po nošení zvláštních oděvů.*¹⁴⁹

Sekta – Tento pojem je u většiny odborníků chápán jako protikladný pojem k církvi. Jedná se o malou náboženskou skupinu, charakteristickou tím, že tam člověk vstupuje na základě volního aktu a tím, že nemá byrokratickou strukturu.

Kniha stínů – Pracovní kniha, která obsahuje veškeré vědění. Najdeme zde „zaříkávání, schémata rituálů, zaklínadla, runy, pravidla ovládání magie a tak dál.“¹⁵⁰. Většinu z nich si každý sepisuje sám, ale v mnoha případech se předávají z jednoho vyznavače na druhého.

Rituál – Z latinského ritualis, neboli obřadný. Jedná se o ceremonii, „specifickou formu pohybu, manipulace s předměty nebo vnitřní proces, který slouží k vytvoření žádaného účinku. V náboženství rituál směřuje ke spojení s božským“¹⁵¹.

Magie – Tento pojem je často chápáný jako něco nadpřirozeného a tudíž pro mnohé neexistující. Zasněžení ji ale pokládají za něco zcela jiného. Pro ně je to „postup přesunutí přirozené (ačkoli málo chápané) energie tak, aby způsobila žádanou změnu. Ve wicce se magie používá jako nástroj ke svěcení rituálních prostor, ke zlepšení sebe sama a světa, ve kterém žijeme.“¹⁵² Dalo by se snad říci, že „magie je metoda, kdy jednotlivec svým vlastním rozhodnutím přebírá kontrolu nad svým životem“¹⁵³ Podíváme-li se na to z tohoto pohledu, „katoličtí kněží také užívají magii, aby přeměnili chléb v tělo už zesnulého spasitele.“¹⁵⁴

¹⁴⁹ BARRETT, V. David. *Sekty, kultury, alternativní náboženství*. Vyd. 1. Praha: Ivo Železný 1998. ISBN 80-240-0066-0. S 18

¹⁵⁰ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 49

¹⁵¹ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 233

¹⁵² CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 16

¹⁵³ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 33

¹⁵⁴ CUNNINGHAM, S., pozn. 6, s. 16